

HRVATSKI VOJNIK

Broj 180. Godina V. 21. ožujka 2008.

www.hrvatski-vojnik.hr

BESPLATNI PRIMJERAK

€ 2,10 • CAD 3,00 • AUD 3,30 • USA 2,00 • CHF 3,50 • SLO € 1,80; SIT 430,00 • SEK 17,00 • NOK 17,00 • DKK 15,50 • GBP 1,30

Značajan doprinos HRM-a ulasku u NATO

US Navy

RANCHO CORDOVA

Pirotehničar u akvariju

Ronilac na slici koji igra *križić-kružić* s dječakom pripadnik je američke mornaričke podvodne pirotehničke postrojbe. Fotografiran je u nekoj vrsti trenažnog *akvarija* kapaciteta više od 20 000 litara. *Akvarij* je bio izložen u Sacramentu u sklopu tamošnjeg Mornaričkog tjedna, jednog od 21-og koji su u 2008. planirani po cijelom SAD-u. Veliki tjedni finale pripao je mornaričkoj letačkoj akroskupini *Plavi andeli*.

PRIŠTINA

Scheffer na Kosovu

Uposjet Kosovu 14. ožujka došao je glavni tajnik NATO-a Jaap de Hoop Scheffer. Stigao je u društvu visokih vojnih dužnosnika Saveza kako bi se upoznao sa sigurnosnom situacijom. Sastanke je održao s kosovskim političkim dužnosnicima, zapovjednikom KFOR-a generalom Xavierom de Marnhacem, te čelnicima UNMIK-a, Međunarodnog civilnog ureda i Misije Europske unije za vladavinu prava. U svojoj izjavi glavni tajnik je potvrdio tamošnju glavnu zadaću NATO-ovih postrojbi: osigurati sigurno okruženje na cijelom području Kosova po UN-ovoj rezoluciji 1244.

NATO

LONDON

Svježa djetelina za Svetog Patrika

MoD UK

dje god bili, kod kuće, u Iraku ili Afganistanu, britanski vojnici irskoga podrijetla nisu propustili obilježiti 17. ožujka, dan svoga zaštitnika svetoga Patrika. Naprimjer, više od 500 vojnika Borne grupe Kraljevske irske regimente stavilo je na odore žutu djetelinu, svoj nacionalni simbol. Stigla je svježa, avionom iz Belfasta. Nosili su je na prigodnoj paradi u vojarni Clive u okrugu Shropshire. Ubrzo će se, nakon šestomjesečnih priprema, zaputiti u Afganistan.

CANBERRA

Povijesni i tužni dan

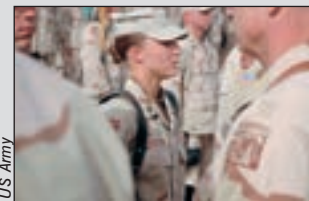

Kraj proteklog tjedna istodobno je donio "povijesni i tužni dan za sve Australce". Naime, nakon 67 godina blizu zapadne obale kontinenta pronađena je olupina broda HMAS Sydney. Na oko 20 km udaljenosti pronađeni su i ostaci njemačkog broda Kormoran. Brodovi su se međusobno potopili u bitki u studenom 1941. Svi su Australci, njih 645, poginuli, dok se priličan broj Nijemaca spasio ili bio zarobljen. Olupine su pronađene zahvaljujući sonaru visoke rezolucije, a Vlada ubrzo donosi propise kako bi zaštitila oba broda od lovaca na trofeje.

WASHINGTON

Nema misije bez žena

Uameričkim postrojbama u Iraku trenutačno je oko 10% žena, što je najveći postotak nego ikada među vojnicima na zadaći izvan granica SAD-a. Prema izvješćima koje objavljuje američko ministarstvo obrane, neki od veterana kažu da vojska danas "ne može zamisliti misiju bez žena". Iako žene još ne mogu služiti u borbenim postrojbama poput pješništva ili oklopništva, često se događa da su neprijateljskoj vatri ipak izložene, i to kao vojne policajke ili vozačice kamiona. Dvije su i zaslužile Srebrnu zvijezdu, što su prvi takvi slučajevi još od II. svjetskog rata.

US Army

OTTAWA

Domaćice u vojsci

Udio žena u vojsci jest top-tema i kod Kanađana. Počeli su navaćiti i žene srednje dobi, i to kako bi dosegli željeni ženski udio od 19,5%. Satnica Holly Brown iz odjela za novačenje u Ottawi opisala je idealne kandidatkinje. "One se vole držati kuće i jednom kad im dječica maturiraju - dolazi njihovo vrijeme. Nisu dugo bile u radnom odnosu, vještine su im *zapele*, ili možda jednostavno žele promijeniti posao", rekla je za list Ottawa Citizen. "Ni godine nisu problem, novačimo do pedesete". Poželjne su i majke s djecom u kući. "Žene su više zastupljene među pričuvnicima, jer mogu ostati u svojoj zajednici i ne sele ih u drugo područje svakih nekoliko godina", zaključila je satnica Brown.

National Defense

TJEDNIK MINISTARSTVA OBRANE

**HRVATSKI
VOJNIK**

Nakladnik:

MINISTARSTVO OBRANE REPUBLIKE HRVATSKE

Glavni urednik: Željko Stipanović

(zeljko.stipanovic@morh.hr)

Zamjenica glavnog urednika: Vesna Pintarić

(vpintar@morh.hr)

Zamjenik glavnog urednika za Internet:

Toma Vlašić (toma.vlasic@morh.hr)

Izvršni urednik: Mario Galić

(mario.galic@morh.hr)

Urednici i novinari: Marija Alvir,

(marija.alvir@morh.hr), Leida Parlov,

Domagoj Vlahović

Urednik fotografije: Tomislav Brandt

Fotografi: Davor Kirin, Dubravko Kovač

Grafička redakcija: Zvonimir Frank (urednik)

(zvonimir.frank@zg.htnet.hr), Ante Perković,

Predrag Belušić, Damir Bebek

Webmaster: Drago Kelemen (dragok@morh.hr)

Prijevod: Jasmina Pešek

Tajnica redakcije: Mila Badrić-Gelo

tel: 3784-937

Lektori: Gordana Jelavić, Boženka Bagarić

Marketing i financije: Igor Vitanović

tel: 3786-348;

fax: 3784-322

Pretplata:

Inozemstvo: u korist: TISAK trgovačko d.d.

Slavonska avenija 2, 10 000 Zagreb

(za: Služba za odnose s javnošću i informira-

nje), devizni račun u Zagrebačkoj banci

30101-620-2500-3281060.

Tuzemstvo: u korist: TISAK trgovačko d.d.,

Slavonska avenija 2, 10 000 Zagreb, (za:

Služba za odnose s javnošću i informiranje),

žiroračun 2360000-1101321302 poziv na broj

165, cijena 280,00 kn godišnje, Molimo pret-

platnike da nakon uplate kopiju uplatnice

pošalju na adresu TISAK trgovačko d.d.

Slavonska avenija 2, 10 000 Zagreb.

Tisak:

Tiskara Zelina d.d.,

K. Krizmanić 1, 10380 Sv. I. Zelina

Naslov uredništva:

MORH

Služba za odnose s javnošću i informiranje, p.p.

252, 10002 Zagreb, Republika Hrvatska

<http://www.hrvatski-vojn timer.hr>E-mail: hvojnik@morh.hr

Naklada: 5800 primjeraka

U članstvu Europskog udruženja vojnih novinara
(EMPA)Rukopise, fotografije i ostali materijal ne vraćamo.
Copyright HRVATSKI VOJNIK, 2008.Novinarski prilozi objavljeni u Hrvatskom vojniku nisu
službeni stav Ministarstva obrane RH

IZ SADRŽAJA

**U Kninu upriličen službeni
doček 10. hrvatskog kon-
tingenta iz misije ISAF**

"I vi ste, kao i svi vaši prethodnici, pokazali da je Hrvatska vojska sposobna te da ima spremne i osposobljene pripadnike", poručio je ministar Vukelić postrojenim pripadnicima kontingenta, zaslužnima za promociju Hrvatske u međunarodnom okruženju...

Strana 4

Ministar obrane Branko Vukelić posjetio Hrvatsku ratnu mornaricu u Splitu

"Oružane snage, pa tako i Hrvatska ratna mornarica, znatno su pridonijeli mogućnosti da Hrvatska na predstojećem NATO samitu u Bukureštu dobije pozivnicu za NATO savez", istaknuo je ministar Vukelić...

Strana 8

**Tranzicija hrvatskog branitelja u
civilni život**

Priča o Ivici Čuturi priča je o uspješnoj tranziciji vojnika i branitelja, koji je pronašao novi život izvan velikog sustava, čijem je opstanku i razvoju i sam pridonio. Kad je izašao iz njega, okrenuo se novim izazovima i snovima. I ostvaruje ih!

Strana 13

Španjolska legija

"Za Krista, kralja i domovinu" - tako glasi mobilizacijsko geslo pod kojim je nastala Španjolska legija. Izvorno osnovana kao Tercio de Extranjeros odnosno Stranačka regimenta, trebala je biti španjolski ekvivalent francuskoj Legiji stranaca

Strana 20

Naslovnica snimio Tomislav BRANDT

U Kninu upriličen službeni doček 10. hrvatskog kontingenta iz misije ISAF

Izvrсни promotori Hrvatske u svijetu

"I vi ste, kao i svi vaši prethodnici, pokazali da je Hrvatska vojska sposobna te da ima spremne i osposobljene pripadnike", poručio je ministar Vukeliž postrojenim pripadnicima kontingenta, zaslužnima za promociju Hrvatske u međunarodnom okruženju, a potpredsjednica Adlešić istaknula je njihov golemi doprinos očekivanom prijemu Hrvatske u NATOa

— Marija ALVIR, snimio Davor KIRIN —

U kninskoj vojarni "Kralj Zvonimir" 14. ožujka upriličen je službeni doček pripadnika 10. hrvatskog kontingenta iz misije ISAF, koji su se početkom ožujka vratili iz Afganistana. Nakon nekoliko dana odmora u krugu obitelji, u Kninu im je organiziran svečani doček, na kojemu su bili potpredsjednica Vlade Đurđa Adlešić i ministar obrane Branko Vukelić. Osim njih, povratnike iz Afganistana pozdravili su i državni tajnik Mate Raboteg, načelnik Glavnog stožera general zbora Josip Lucić te njegov zamjenik za planiranje i resurse general pukovnik Slavko Barić, kao i glavni inspektor obrane general pukovnik Marijan Mareković, zapovjednik Hrvatske kopnene vojske general pukovnik Mladen Kruljac, zapovjednik Gardijsko-motorizirane brigade brigadir Mladen Fuzul te drugi visoki vojni dužnosnici, a u ime domaćina na svečanom dočeku bila je i gradonačelnica Knina Josipa Rimac.

Izražavajući zadovoljstvo što može osobno i u ime Vlade zahvaliti pripadnicima 10. hrvatskog kontingenta za njihov angažman u misiji ISAF, potpredsjednica Adlešić ujedno je istaknula njihov golemi doprinos očekivanom prijemu Hrvatske u NATO. "Želim podsjetiti javnost, baš ovdje u Kninu, na hrabrost, ali i dostojanstvo hrvatskih vojnika", rekla je, spomenuvši i brojne pohvale koje su za pripadnike hrvatskih Oružanih snaga pristigle iz raznih krajeva

■ Ministar obrane Branko Vukelić u pregledu svečano postrojenih pripadnika 10. hrvatskog kontingenta

svijeta, te je u ime Vlade najavila 30-postotno povećanje ovogodišnjega obrambenog proračuna. "I vi ste, kao i svi vaši prethodnici, pokazali da je Hrvatska vojska sposobna te da ima spremne i osposobljene pripadnike", poručio je ministar Vukelić postrojenim pripadnicima kontingenta, čestitajući im na uspješno obavljenoj zadaći. Podsjećajući da se

Hrvatska opredijelila za malu i profesionalnu vojsku, kao i za aktivno sudjelovanje u mirovnim misijama, rekao je kako je ta politička odluka ujedno pokazatelj spremnosti naših Oružanih snaga da sve zadaće uspješno obave. I ovom prigodom ministar je izrazio zadovoljstvo zbog pohvala koje su Hrvatskoj vojsci uputili najviši dužnosnici Pentagona

■ Na strojilištu vojarne organiziran je i taktičko-tehnički zbor pukovnije Vojne policije HKoV-a

za njegova boravka u SAD-u te je čestitao i Glavnom stožeru OSRH-a na uspješnom radu.

General Lucić je u svom obraćanju okupljenima istaknuo da, uz temeljnu zadaću očuvanja teritorijalne cjelovitosti RH koja proizlazi iz Ustava, OSRH ima i nove zadaće koje proizlaze iz strateških ciljeva, a vezane su uz euroatlantske aspiracije naše zemlje. "Hrvatska se nekoć koristila uslugama mirovnih misija, a sada ih pruža, pridonoseći tako miru u regiji i diljem svijeta", zaključio je Lucić, poručivši povratnicima iz Afganistana: "Svojim odgovornim radom pokazali ste našu obučenost i spremnost, a i ponaosob ste uspješno predstavljali i promovirali našu zemlju".

U ime 10. hrvatskog kontingenta govorio je njihov zapovjednik, brigadir Dražen Bartolac, koji je posebno istaknuo kvalitetnu suradnju s civilnim strukturama u Afganistanu. Pružajući u više navrata pomoć lokalnom stanovništvu na razne načine, naši su vojnici stekli njihovo povjerenje, kao i poštovanje političkih i vjerskih krugova, rekao je, dodajući da je zahvaljujući tome hrvatska zastava postala prepoznatljiva, a hrvatski vojnici rado viđen i dobrodošao. Bartolac je također istaknuo obučenost i spremnost naših pripadnika u misiji ISAF, napomenuvši da je kva-

litetna oprema pridonijela uspješnosti naših mirovnjaka i povećanju njihove sigurnosti.

Na strojilištu vojarne "Kralj Zvonimir", gdje se održavala prigodna svečanost, organiziran je i taktičko-tehnički zbor pukovnije Vojne policije HKoV-a. Na kraju svečanosti predane su nagrade i pohvale najzaslužnijima, kao i uspomene svim pripadnicima kontingenta, a potom je uslijedilo zajedničko druženje upotpunjeno nastupom Klape HRM-a "Sveti Juraj". ■

Nagrade i pohvale pripanicima 10. HRVCON-a

Ministar obrane pohvalio je:
satnika **NENADA SANTINIJA**
 narednika **DAVORA STRMEČKOG**
 narednika **MLADENA ŠEBEKA**

Državni tajnik pohvalio je:
 nadnarednicu **IRENU VUGEC**
 narednika **TONIJA MARIJANČEVIĆA**
 razvodnika **JAKOVA PULIČA**

**Zamjenik načelnika GSOS-a
pohvalio je i nagradio
dalekozorom:**
satnika **MIROSLAVA KATUŠU**
natporučnika **ROBERTA POLJAKA**
narednika **MIROSLAVA BILEŠIČA**
narednika **TOMISLAVA GAJANA**

knjigom s posvetom
poručnika **MILORADA DERANJU**
nadmarnednika **BORISA LAUŠA**
nadmarnednika **MLADENA TISAJA**
narednika **BORISA MUNKU**
narednika **ZLATKA STAREŠINU**
desetnika **KRUNOSLAVA VUKOSAVU**
skupnika **IVU BUTKOVIČA**
razvodnika **ANĐELKA PODRUGA**
vojnika **IVU BUZOVA**

**nagradnim dopustom
od 5 radnih dana**
poručnicu **MAJU ČAVLOVIĆ**
stožernog narednika **TONČIJA PULJIZA**
namještenika **DUBRAVKA PREGLEJA**

pismenom pohvalom
časničkog namjesnika **ROMANA KARLA**
nadmarnednika **EMINA MENOSKOG**
skupnika **PETRA BULJANA**
skupnika **DAMIRA KATIČA**
razvodnika **KRISTIJANA HAJDAROVIČA**
razvodnika **DALIBORA ŠIMUNOVIČA**

Izaslanstvo Ministarstva obrane sudjelovalo na sastanku ministara obrane država članica Procesu suradnje u jugoistočnoj Europi

Važnost jačanja sigurnosne suradnje

U izlaganju državnog tajnika Mate Rabotege, istaknuta je važnost jačanja sigurnosne suradnje između država na području jugoistočne Europe i posvećenost Hrvatske stvaranju okružja međusobnog povjerenja, prosperiteta i suradnje, aktivnom ulogom koju Hrvatska ostvaruje u mnogim regionalnim inicijativama i forumima

Državni tajnik Mate Raboteg predvodio je izaslanstvo Ministarstva obrane koje je u ožujku u Sofiji sudjelovalo na sastanku ministara obrane država članica Procesu suradnje u jugoistočnoj Europi (South Eastern Europe Cooperation Process - SEECP).

Pored hrvatskih predstavnika, na sastanku su sudjelovali predstavnici Albanije, Bosne i Hercegovine, Bugarske, Crne Gore, Grčke, Hrvatske, Makedonije, Moldove, Rumunjske, Srbije i Turske, te predstavnici NATO-a, Europske komisije, Europskog vijeća i međunarodnih organizacija i inicijativa koje djeluju na prostoru jugoistočne Europe.

Poseban naglasak u izlaganjima sudionika ovoga skupa bio je na važnosti nastavka bliske regionalne suradnje i zajedničkih napora koji imaju za cilj postizanje dugoročne stabilnosti i sigurnosti u području jugoistočne Europe. Uspješnost obrambenih reformi u državama jugoistočne Europe je evidentna, kao i napredak država na području dostizanja standarda koji se zahtijevaju za buduće

članice euroatlantskih organizacija. U tom kontekstu, posebno je istaknut primjer suradnje država članica Američko-jadranske povelje i njihov značajan napredak te je izražena nada kako će sve tri države, Hrvatska, Makedonija i Albanija, na predstojećem NATO samitu u Bukureštu, dobiti očekivanu pozivnicu za Savez. Ministri su ocijenili da bi

nju učinkovitijeg i koordiniranog djelovanja, a u skladu s načelima regionalnog vlasništva.

U izlaganju državnog tajnika Rabotege, istaknuta je važnost jačanja sigurnosne suradnje između država na području jugoistočne Europe i posvećenost Hrvatske stvaranju okružja međusobnog povjerenja, prosperiteta i suradnje, aktivnom ulo-

gom koju Hrvatska ostvaruje u mnogim regionalnim inicijativama i forumima. Naglašeno je kako upravo euroatlantska perspektiva predstavlja za sve partnerske države u jugoistočnoj Europi najbolji poticaj i okvir za postizanje trajne stabilnosti i sigurnosti u regiji.

Inicijativa za osnivanje ovog foruma za suradnju država jugoistočne Europe dana je na sastanku ministara vanjskih

poslova i obrane zemalja jugoistočne Europe 1996. godine. Posebna značajka SEECP-a jest da je riječ o procesu koji je nastao na poticaj samih država regije, te se u tom smislu SEECP nastoji profilirati kao autentični proces suradnje na jugoistoku našeg kontinenta. ■

SOJI

takav pristup imao naročito pozitivan utjecaj na nove članice Partnerstva za mir, koje su izrazile želju za jačanjem suradnje sa strukturama NATO-a.

U djelovanju brojnih regionalnih inicijativa na području jugoistočne Europe, istaknuta je potreba transformacije procesa prema postiza-

Ministar obrane Branko Vukelić posjetio Hrvatsku ratnu mornaricu u Splitu

Značajan doprinos HRM-a ulasku u NATO

“Oružane snage, pa tako i Hrvatska ratna mornarica, znatno su pridonijeli mogućnosti da Hrvatska na predstojećem NATO samitu u Bukureštu dobije pozivnicu za NATO savez”, istaknuo je ministar Vukelić, podsjetivši kako su se tijekom preustroja MO i OS prilagođavali NATO standardima, a pripadnici Hrvatske vojske, sudjelovanjem u međunarodnim misijama i vojnim vježbama, bili izvrsni ambasadori naše zemlje i svojim aktivnostima pokazali svijetu što je Hrvatska

— Leida PARLOV, snimio Tomislav BRANDT —

Ministar obrane Branko Vukelić posjetio je 13. ožujka Hrvatsku ratnu mornaricu. Bio je to prvi posjet ministra obrane toj grani Oružanih snaga, u koju je, u pratnji načelnika GSOS-a general zbora Josipa Lucića, stigao novim helikopterom Mi-171 Š.

U splitskoj ratnoj luci Lora dočekali su ih zamjenik načelnika GSOS-a za operacije komodor Zdenko Simić i zapovjednik HRM-a komodor Ante Urlić. Na sastanku je zapovjednik HRM-a održao kratku prezentaciju o aktivnostima, zadaćama, međunarodnoj suradnji i trenutnom stanju opreme i tehnike u HRM-u. Ističući kako je proteklih godina Hrvatska vojska napravila izvrstan posao, ministar Vukelić je rekao kako sad OS-u predstoji razdoblje modernizacije i opremanja, podizanje stan-

darda života i rada pripadnika OS-a, te poduzimanje aktivnosti kojima je svrha motivirati ljude za vojni poziv. Naglasio je i kako želi i očekuje da HRM i Oružane snage u cjelini budu maksimalno otvorene i spremne na suradnju s civilnim institucijama.

U izjavi za medije nakon sastanka, ministar Vukelić je istaknuo kako su Oružane snage, pa tako i Hrvatska ratna mornarica, znatno pridonijele mogućnosti da Hrvatska na predstojećem NATO samitu u Bukureštu dobije pozivnicu za NATO savez. Podsjetio je kako su se tijekom preustroja MO i OS prilagođavali NATO standardima, a pripadnici Hrvatske vojske, sudjelovanjem u međunarodnim misijama i vojnim vježbama, bili izvrsni ambasadori naše zemlje i svojim aktivnostima pokazali

svijetu što je Hrvatska. Izražavajući zadovoljstvo posjetom, ministar je podsjetio na pomorsku tradiciju Hrvatske te upozorio na važnost HRM-a u OS-u. Kad je o povećanju flote HRM-a riječ, u programu opremanja i modernizacije su obalni i izvanobalni brodovi. Na novinarsko pitanje vezano uz izgradnju vojno-pomorske luke "Jug", ministar Vukelić je odgovorio da je Hrvatskoj potrebna južna luka, ali i da još nije odlučeno na kojoj će lokaciji ona biti. "Ispitat će se sve lokacije i izabrati ona koja najmanje smeta razvoju turizma i koja najmanje smeta građanima", ustvrdio je i zaključio kako neće biti nametanja rješenja. "Želimo otvorenu suradnju s lokalnom zajednicom. Suživota mora biti i bit će dobar!"

Nakon posjeta ratnoj luci Lora, ministar obrane i načelnik GSOS-a raketnom su se topovnjačom Kralj Dmitar Zvonimir uputili u posjet Baškoj Vodi, gdje im je domaćin bio načelnik općine Joško Roščić s najbližim suradnicima. U sklopu posjeta organiziran je i obilazak turističkog naselja Baško Polje, koje je nekad bilo u sastavu MORH-a, a želja je da se kapaciteti tog turističkog naselja koriste za odmor pripadnika Hrvatske vojske i njihovih obitelji. Općinsko čelništvo

U prvi posjet HRM-u ministar Vukelić je stigao novim helikopterom Hrvatskog ratnog zrakoplovstva Mi-171 Š. Bilo je to ujedno prvo slijetanje te nove letjelice HRZ-a na heli-drom ratne luke Lora. Više nego ugodan i miran, let do Splita trajao je sat i trideset pet minuta, a letjelo se rutom Lučko-Jastrebarsko-Senj-Vir-Marina-Lora, brzinom od 190 do 240 km/h i to na visini od 300 do 2500 metara. Posadu helikoptera činili su pripadnici 28. eskadrile transportnih helikoptera Lučko, bojnik Mario Počinok, i bojnik Dražen Čoriž i nadnarednik Denis Pauliž.

OS-a za odmor. Istaknuo je kako je pripadnicima OS-a, a pogotovo onima koji se vraćaju iz mirovnih operacija, potrebna resocijalizacija, te bi bilo šteta ne iskoristiti mogućnosti koje postoje. Baško Polje bi i nadalje bilo otvorenog tipa, poslovalo po tržišnim načelima, a vojska bi se za svoje potrebe koristila dijelom kapaciteta. General Lucić je napomenuo i kako pripadnici OS-a drugih zemalja pokazuju veliko zanimanje za boravak na Jadranu, a objekti bi mogli biti otvoreni i tijekom cijele godine, što bi također pridonijelo podizanju kvalitete cjelokupne turističke ponude. Lokalni čelnici su zahvalili ministru na posjetu i izrazili želju da se daljnja suradnja s MORH-om odvija na obostrano zadovoljstvo. Tijekom ovog mjeseca ministar Vukelić je, osim HRM-a posjetio i HRZ i PZO, a još mu, iako se već upoznao s aktivnostima kopnene vojske, predstoji posjet Zapovjedništvu HKoV-a u Karlovcu. ■

■ Izražavajući zadovoljstvo posjetom, ministar je podsjetio na pomorsku tradiciju Hrvatske te upozorio na važnost HRM-a u OS-u. Naglasio je i kako želi i očekuje da HRM i Oružane snage u cjelini budu maksimalno otvorene i spremne na suradnju s civilnim institucijama

■ Nakon posjeta ratnoj luci Lora, ministar obrane i načelnik GSOS-a raketnom su se topovnjačom Kralj Dmitar Zvonimir uputili u posjet Baškoj Vodi

želi da se podigne razina toga velikog turističkog kompleksa, čime bi se znatno obogatila turistička ponuda cijelog područja.

Prema riječima ministra obrane, turističko naselje Baško Polje najvećim bi dijelom zadovoljilo potrebe

Sretan i blagoslovljen Uskrs!

Djelatnicima Ministarstva obrane i pripadnicima Oružanih snaga, svima vama koji radite na dobrobit obrambenog sustava, u domovini i u svijetu, želim sretan Uskrs i blagoslovljene uskrsne blagdane te obilje radosti u vašim obiteljima.

Ovo blagdansko vrijeme prigoda je u kojoj se svi zajedno trebamo prisjetiti i onih koji više nisu s nama, svih poginulih, umrlih i nesta-

lih hrvatskih branitelja, kao i svih djelatnika MORH-a i pripadnika OSRH-a koji su nas zauvijek napustili. U duhu Uskrsa i vjere u vječni život, njihovim obiteljima također želim blagoslovljen Uskrs i uskrsne blagdane.

ministar obrane
Branko Vukelić

snimio D. KIRIN

Primopredaja dužnosti u HRM-u

U Zapovjedništvu HRM-a, 14. ožujka, u nazočnosti zapovjednika HRM-a komodora Ante Urlića, upriličena je svečanost primopredaje dužnosti komodora Zdenka Simičića, u povodu njegova imenovanja na dužnost zamjenika načelnika Glavnog stožera OSRH za operacije. Dužnost zamjenika zapovjednika od komodora Simičića primio je kapetan bojnog broda Tihomir Erceg, koji je na tu dužnost imenovan s dužnosti načelnika Odjela za planiranje snaga u J-3 GSOSRH.

Istodobno je dužnost načelnika stožera Zapovjedništva HRM-a primio kapetan fregate Predrag Stipanović, koji je na tu dužnost imenovan s dužnosti zamjenika zapovjednika Flote HRM. Svečani ispraćaj komodora Simičića upriličen je u Domu HV, uz prigodni domjenak i nazočnost bivših i sadašnjih admirala te djelatnika HRM-a. Primivši prigodne darove, komodor je zahvalio svima na suradnji.

OJI HRM

Posjet načelnika GS-a Hrvatskom vojnom učilištu

Načelnik Glavnog stožera OSRH-a general zbora Josip Lucić bio je 10. ožujka u radnom posjetu Hrvatskom vojnom učilištu.

Ovo je prvi posjet načelnika GS-a nakon njegova ponovnog imenovanja na dužnost, a svrha mu je bila sagledati stanje na Učilištu nakon provedenog preustroja te dati nove smjernice za daljnji rad.

Načelnika GS-a dočekaio je ravnatelj HVU-u general bojnik Mirko Šundov s najbližim suradnicima. U radnom dijelu sastanka, on je upoznao načelnika GS-a sa stanjem na HVU-u nakon preustroja.

Načelnik GS-a iznio je određene smjernice za budući rad. U svom izlaganju upozorio je na predstojeće obveze nakon eventualne pozivnice za članstvo u NATO, koju naša zemlja očeku-

je na samitu u Bukureštu, u travnju ove godine. "Vrijeme koje je pred nama prepuno je novih i velikih obveza, što iziskuje dodatne napore svakoga od nas koji se nalazimo u sustavu OSRH-a", rekao je general Lucić.

Na kraju radnog posjeta HVU-u, gdje je obišao i novouređene prostore za održavanje nastavnih procesa, koji su tehnološki pripravnici za primjenu najnovijih metoda u svladavanju obrazovnih sadržaja, general Lucić je izrazio svoje zadovoljstvo, ali i još jednom pozvao sve djelatnike HVU-a da maksimalno pridonesu svojim radom i angažiranjem u provedbi sve većih obveza koje se nalaze pred nama.

D.K.

Mala škola običaja

Stanovnici Ghora vrlo često misle kako je PRT svemoguća organizacija. Ipak, lijepo se čovjek osjeća kad nakon obavljenog posla, i ne razmišljajući o tome, zna da je pridonio takvom mišljenju. A ponekad tako male stvari pridonesu tako velikom osmijehu...

— Iz Afganistana Dražen JONJIĆ —

Moj novi danski kolega Niels imao je određenu tremu dok smo se spremali za sastanak u Odjelu za vjerska pitanja provincije Ghor. Kao već stari Chagcharanac, nisam mogao razumjeti njegovu nelagodnu. U ovom gradu čovjek se lako udomaći. Ako još i pokaže razumijevanje za religiju koja je ovdje jedini ispravan način življenja te ponešto znanja, prihvate vas kao iskrenog prijatelja, koji je dobrodošao čak i u vrijeme popodnevnog odmora. Naš prevoditelj Ahmad objašnjavao je novom kolegi u Odjelu civilno-vojnih odnosa poneku elementarnu činjenicu. Treba priznati, Niels brzo uči. Svlađao je na teoretskoj razini pozdrave i geste. Već vidim kako će biti od pomoći u ovom, ponekad se volim pohvaliti, zamalo mome ekskluzivnom području djelovanja. A zapravo smo našim prijateljima krenuli punih ruku, donoseći dva razglasa za lokalne bogomolje i živo se zanimajući za troškove obnove središnje metropolitanske džamije, u čiju smo se obnovu i PRT i pogotovu mi iz CIMIC-a zdušno uključili. Našlo se tu ponešto pokrivača i termosica za gostinjsku sobu Odjela za vjerska pitanja.

Ulazi Niels u dvorište, Ahmad i ja za njim. Naši dečki Vlado, Slavko,

Hore i Boro ostali su u živom razgovoru sa službujućom skupinom djece, bez koje ne može proći ni jedan dolazak na sastanak, a gdje se na najzanimljivijim oblicima govora gesti, darja i rudimentarnog engleskog, pokušava dobiti nešto iz čvrsto zaključenih prtljažnika naših terenaca.

Između sna i jave

Djelatnici Odjela pokušavaju u vrlo kratkom vremenu trgnuti zamjenika načelnika iz popodnevnog drijemeža. Čini se, uspijeva. Izranja krhka pojava s podužom bradom i urednim turbanom. Čim me je ugledao, pojavio se smijeh. Dobar znak. "Sallam Alleikum - Alleikum Sallam." A gosti uvijek prvi ulaze u kuću. Domaćin za njima. U poznatoj sobi - rekli bi neki, konferencijskoj dvorani - skupila se poznata lica. Pozorno se slušaju naše riječi. A riječ "donacija" ruši i posljednje ograde. Čak se i kolega malo opustio. Kuša svoj prvi chagcharanski čaj... Obećao sam mu da će preživjeti. Ipak, pronšli smo sasvim uvjerljive razloge za

preskakanje ponudjenog namobjeda. Čekalo nas je još sastanaka. Ima vremena. U ovim krajevima osobito se poštuje pomoć vjerskim strukturama. I, što je najzanimljivije, neovisno o ponekad neopisivo teškim uvjetima putovanja, a zamalo i takvim mogućnostima komuniciranja, glas o pomoći bilo kojoj džamiji brzo obleti Ghor. Moram priznati da sam brzo naučio gotovo sve o tehničkim mogućnostima razglasa koji se ovdje upotrebljava. Ništa sofisticirano, ali korisno. I ljudima ugod-

Riječ donacija uvijek ruši i posljednje ograde...

no. Domaćin nas odvodi do džamije, koja je počela prokišnjavati. A kako i ne bi kad smeđa zemlja od koje je napravljena ne može izdržati količine ghorskih snjegova. Skidamo cipele i ulazimo. Nije to zdanje ni izdaleka onakvo kakva sam u nekim drugim krajevima obilazio. Malo veća zgrada i omanji minaret. Drvene stropne obloge dale su svoje. Trebat ćemo se svojski potruditi da sve to dovedemo u nekadašnje stanje. No naša mala multinacionalna ekipa vrlo je uporna. A domaćini imaju vremena. Ponekad i previše za naš europski ukus. No, sve se dogodi, danas ili za mjesec dana. Osim volje i sredstava, sve drugo nije u našim rukama. Moj kolega Niels preživio je vatreno krštenje. Vraćajući se prema kampu, upita me kad ćemo opet u posjet. Ima vremena, rekoh, za sve ima vremena. Tamo, iza visokog džamijskog zida, uvijek ćemo naći ugodno društvo, popričati malo o vremenu i svijetu, napraviti poneku gestu dobre volje. Stanovnici Ghora vrlo često misle kako je PRT svemoguća organizacija. Ipak, lijepo se čovjek osjeća kad nakon obavljenog posla, i ne razmišljajući o tome, zna da je pridonio takvom mišljenju. A ponekad tako male stvari pridonesu tako velikom osmijehu. ■

Susret s predstavnicima odjela za vjerska pitanja provincije Ghar

MORH u sustavu Državne riznice

Sigurni smo da nema tko nije čuo za Državnu riznicu i sustav Državne riznice. Mi iz Uprave za financije i proračun često čujemo komentare: ovo se ne može zbog Državne riznice, ovo se mora opet zbog Državne riznice... Znamo li, međutim, što je to Državna riznica, zašto je uopće uspostavljena, što je donijela Republici Hrvatskoj i Ministarstvu financija, a što Ministarstvu obrane i drugim proračunskim korisnicima?

— Vera GILJEVIĆ —

Sustav Državne riznice datira iz sredine 90-ih godina, kada se počeo izgrađivati kako bi se provela jedna od temeljnih zadaća Ministarstva financija, a to je racionalno, učinkovito i nesmetano upravljanje javnim financijama. U sklopu Ministarstva financija osnovana je Državna riznica, a svi proračunski korisnici postaju područne riznice. Počinje se izgrađivati model upravljanja

javnim financijama na načelu postojanja jednog jedinstvenog novčanog računa, otvorenog u Hrvatskoj narodnoj banci, preko kojega će se obavljati sve financijske transakcije svih proračunskih korisnika. Taj jedinstveni račun Riznice, skupine 630, postaje instrument koji treba osigurati dnevno upravljanje likvidnošću državnog proračuna jer se na njega uplaćuju svi prihodi i primici i s njega se obavljaju sve isplate plaća, tekućih i kapitalnih rashoda.

Da bismo mogli razumjeti sadašnjost, uvijek je potrebno poznavati prošlost, pa evo malo povijesti razvoja sustava Državne riznice! Godine 1997. Vlada RH donijela je Odluku o prijelazu dijela korisnika državnog proračuna na izravnu isplatu s jedinstvenog računa Riznice. Svakom proračunskom korisniku u sklopu jedinstvenog računa Riznice otvoren je podračun skupine 631, preko kojega se imaju isplaćivati plaće i ostala primanja zaposlenika. I tako se do danas postupa! Plaćanja za tekuće i kapitalne rashode, te prikupljanje prihoda, proračunski korisnici su tada provodili preko računa otvorenog u Hrvatskoj narodnoj banci. Promjenama propisa o platnom prometu, u 2002. Ministarstvo financija daje uputu prema kojoj se ti računi moraju zatvoriti. Proračunski korisnici to i čine. U sklopu jedinstvenog računa Riznice otvara se novi podračun skupine 632, namijenjen isplati tekućih rashoda prema dobavljačima, a proračunskim korisnicima se za isplatu gotovine dopušta otvaranje jednog računa u Hrvatskoj poštanskoj banci. Ali, proračunski korisnici - priznajemo, i Ministarstvo obrane - tim se računom koriste najmanje za isplatu gotovine, a najčešće za prelijevanje novca s jedinstvenog računa Riznice, preko podračuna 631 i 632, isplatu dobavljačima, ali i za prikupljanje prihoda (iako je bila naložena uplata prihoda na jedinstveni ra-

snimio D. KIRIN

čun Riznice). Ministarstvo financija je prigovaralo, Državni ured za reviziju je prigovarao, a mi smo znali i obrazlagali zašto tako poslujemo. Sjetimo se samo rashoda za sudske postupke za koja nam nisu bila odobrena sredstva u financijskom planu, a plje-nidbe su se redovito provodile! Ili naknada za bolovanje duže od 42 dana, koja smo isplaćivali na teret našeg financijskog pla-

na, a svoja potraživanja od HZZO-a podmirivali s velikim zakašnjenjem, najčešće izvan fiskalne godine. Naša objašnjenja su uvažena! Radi nas, ali, naravno, ne samo radi nas, mijenja se struktura našeg financijskog plana, dodjeljuju nam se financijska sredstva za rashode po sudskim postupcima, u kojenu se mijenja postupanje s naknadama za bolovanje duža od 42 dana, koja se rješavaju na relaciji Ministarstvo financija - HZZO i nemaju utjecaja na financijski plan proračunskog korisnika. Istodobno, bolje reći usporedno s ovim procesima, Ministarstvo financija provodi pripreme radnje i u konačnici 2006. nalaže proračunskim korisnicima zatvaranje računa otvorenih u Hrvatskoj poštanskoj banci.

Tako je stvoren sustav Državne riznice. Platni promet se obavlja preko jedinstvenog računa Riznice 630, dva podračuna: 631 za isplatu plaće i 632 za isplatu dobavljačima, koje ima svaki proračunski korisnik, i jednog računa u Hrvatskoj poštanskoj banci otvorenog za sve proračunske korisnike radi isplate gotovine (koja se mora svesti na minimum). I to je to. Ministarstvo financija je uspjelo u namjeri da se svi prihodi i primici uplaćuju na jedinstveni račun Riznice, a sva plaćanja da se također obavljaju preko jedinstvenog računa Riznice. Danas se veći računi dobavljača unose izravno u Riznicu i ona ih plaća, a za manje račune riznica doznačava sredstva na podračun 632, preko kojega plaćanja obavlja Financijska služba. Naravno, razvoj sustava Državne riznice nije završen i pred nama je još puno posla. Najveći izazov bit će povezivanje Državne riznice s poslovnim sustavima proračunskih korisnika u kojima se vodi financijsko knjigovodstvo. Kada će se u to krenuti, ovisi o Ministarstvu financija. Uprava za financije i proračun spremno očekuje i taj izazov! ■

Tranzicija hrvatskog branitelja u civilni život

Uspješan i izvan velikog sustava

Priča o Ivici Čturi priča je o uspješnoj tranziciji vojnika i branitelja, koji je pronašao novi život izvan velikog sustava, čijem je opstanku i razvoju i sam pridonio. Kad je izašao iz njega, okrenuo se novim izazovima i snovima. I ostvaruje ih!

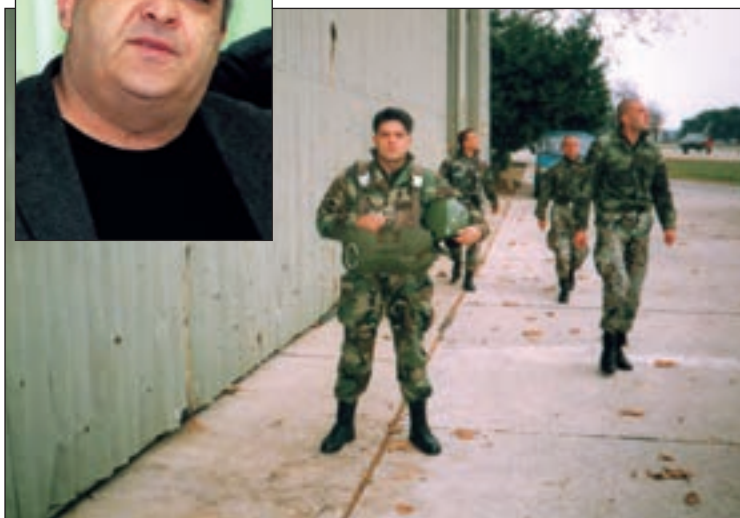
Domagoj VLAHOVIĆ

Preustroj vojske, moglo bi se reći, kontinuirani je proces. Njegova provedba donijela je i velike promjene u sustavu OSRH. U skladu sa strateškim ciljevima i političkim odlukama, nastupili su procesi smanjenja broja djelatnika vojske i Ministarstva obrane. Smanjenje se provodilo na različite načine i ljudi su ga različito doživljavali. Za neke je to značilo umirovljenje, a neki su bili svjesni da moraju ići dalje i početi drugu karijeru.

Satnik Ivica Čtura iz Vinkovaca s početkom 2004. postao je umirovljenik s istim činom s kojim je i ušao u vojsku, ali po tzv. 6-A mirovini, što mu je omogućavalo da radi i dalje. Otac četiriju kćeri bio je svjestan da mu mirovina i otpremnina od 70.000 kuna neće biti dovoljni da svojoj obitelji osigura život kakav želi, pa je odlučio pokrenuti vlastiti posao.

Vinkovčanin je reagirao brzo i ambiciozno i još u posljednjem mjesecu vojnog službovanja postao je korisnik tranzicijskog programa SPECTRA i pohađao Tranzicijske radionice. Uz njihovu pomoć, izradio je vlastiti program tranzicije, dobio mogućnost pohađanja seminara za osposobljavanje (poput "Pokreni vlastiti posao", u organizaciji Hrvatske banke za obnovu i razvoj), "tehničku" donaciju u sklopu IOM-a (prijenosno računalo i pisač), a bio je i upućivan na institucije koje su mu mogle pomoći.

Čturina namjera bila je pokrenuti tvrtku koja će se baviti tjelesnom i u dogledno vrijeme tehničkom zaštitom ljudi i materijalnih dobara. Uz mirovinu, otpremninu i ideju, iza sebe je imao i završenu Višu školu na Kineziološkom fakultetu, te Visoku školu za sigurnost, obje u Zagrebu. Zanimljivo je da je sve visoko obrazovanje bivši ratnik 5. gardijske i 109. pričuvne brigade, koji je bio i ranjavan, stekao nakon rata. Trenutačno je na posljediplomskom studiju na Pravnom fakultetu u Osijeku, i s time ne misli stati!

Pokretanje tvrtke, kojoj je odmah i zamislio ime, "Čtura štít d.o.o.", imalo je i šire ciljeve od vlastitog probitka. Želio je zaposliti svoje nekadašnje kolege i suborce, razvojačene branitelje. Ipak, nije sve išlo bez teškoća. Njegove su teškoće bile zapravo uobičajene za naše prilike: dugačke i krute birokratske procedure, nemogućnost dobivanja kredita i predrasude prema tržišnim inicijativama braniteljske populacije. A

njegov posao još je i problematičniji, s obzirom na to da je riječ o djelatnosti za čije pokretanje treba proći raznorazne stručne i sigurnosne provjere. Na kraju, bivši časnik i branitelj od početka rata čekao je osam mjeseci da dobije dozvolu!

Ipak, upornost i vjera na kraju su se isplatili. Nakon teških početaka, danas mu tvrtka zapošljava 30 ljudi. Rade na zaštiti ljudi i važnih državnih i privatnih objekata u najistočnijim hrvatskim županijama. Trude se biti i odgovarajuće opremljeni za taj odgovoran i ponekad opasan posao. Ponos tvrtke je i moderan operativni centar u njezinu središtu u Vinkovci-

ma. No, kako Ivica Čtura ne misli stati s vlastitim obrazovanjem i napretkom, tako je i s njegovom tvrtkom. U budućnosti planira otvaranje detektivske agencije, te uvođenje najnovijih tehnologija u posao. Ipak, najponosniji je što u tvrtku uvodi i svoju najstariju kćer, koja završava studij prava. Dakle, tvrtka će postati u pravom smislu riječi obiteljska...

Priča o Ivici Čturi priča je o uspješnoj tranziciji vojnika i branitelja, koji je pronašao novi život izvan velikog sustava čijem je opstanku i razvoju i sam pridonio. Kad je izašao iz njega, okrenuo se novim izazovima i snovima. I ostvaruje ih. U počecima mu je kroz SPECTRA-u pomagao i sam sustav. S MORH-om i Odjelom za tranziciju i danas rado održava kontakte. No, ideju i upornost morao je pokazati on sam... ■

Klapa HRM-a "Sveti Juraj" izdala novi nosač zvuka

Tebe tražim, Bože moj

"Tebe tražim, Bože moj" naziv je novog nosača zvuka Klapa Hrvatske ratne mornarice "Sveti Juraj", koji je izdala nakladnička kuća Verbum iz Splita.

Najnoviji cd sve popularnije klapa sadrži četrnaest pjesama iz njezina bogatog duhovnog opusa i napjeve iz Dalmatinske mise maestra Vlada na Vuletina.

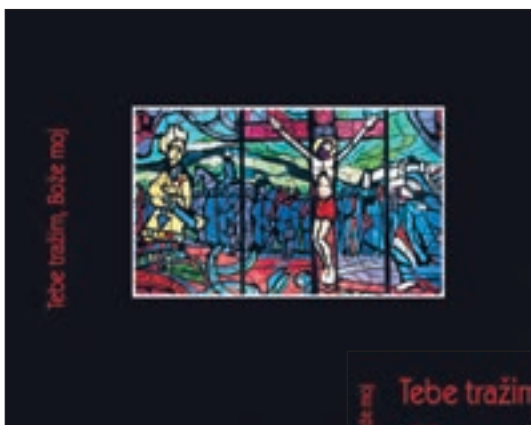
Pošto su u više navrata izvodili te duhovne skladbe, članovi Klapa, predvođeni Markom Bralićem, odlučili su ih ovjekovječiti u svojoj interpretaciji te su snimili nosač zvuka simboličnog naziva, koji je ovih dana predstavljen na Danima kršćanske kulture u Splitu i Šibeniku. Podsjetimo, Klapa "Sveti Juraj" osnovana je 2001. godine sa svrhom očuvanja i promicanja kulture a capella pjevanja dalmatinskih klapa. Osmu godinu zaredom uspješno predstavlja našu domovinu i Oružane snage na Međunarodnom vojnom hodočašću u Lourdesu, na kojem sudjeluje oko 30 tisuća vojnika iz cijelog svijeta. Klapa HRM-a ponajprije sudjeluje u brojnim aktivnostima Ministarstva obrane i Oružanih snaga, u zemlji i inozemstvu, a uz intenzivan koncertni angažman u sklopu obrambenog sustava u kojem djeluje, vrlo se uspješno predstavlja domaćoj i međunarodnoj javnosti u

raznim prigodama. Tako su nedavno sudjelovali na koncertu popularnih hrvatskih klapa, održanom u Koncertnoj dvorani "Vatroslav Lisinski" u Zagrebu, a 23. travnja nastupit će u Trilju, na proslavi blagdana svetog Jurja, nebeskog zaštitnika Klapa koja nosi njegovo ime. U

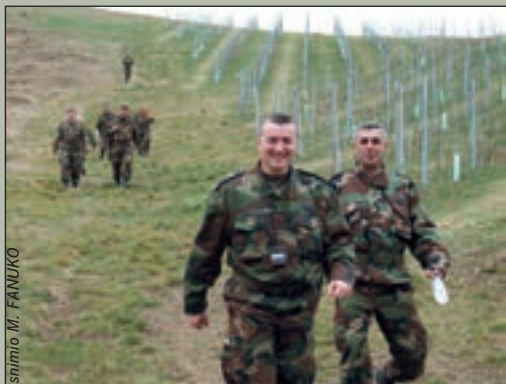
četkom lipnja putuju u Austriju i ondje će sudjelovati u proslavi 60. obljetnice Hrvatske katoličke misije u Salzburgu. Prema sadašnjem planu, i ljeta će im biti radno, a nadamo se da će tako biti i ubuduće. Svima onima koji požele odmoriti dušu i uživati u dobroj pjesmi, toplo preporučujemo Klapu "Sveti Juraj", bilo uživo ili na nekom od izvrsnih nosača zvuka. Užitak je zajamčen!

M. ALVIR

"Tebe tražim, Bože moj" šesti je nosač zvuka Klapa "Sveti Juraj", a može se kupiti u svim Verbumovim knjižarama diljem Hrvatske

svibnju im predstoji ponovni nastup u Lourdesu, gdje će održati nekoliko koncerata u povodu 150. obljetnice Gospina ukazanja, a po-

snimio M. FANUKO

na različitim lokalitetima - u Zagrebu, Đakovu, Zadru i Splitu. U popodnevnom dijelu, provedene su sportske aktivnosti, svojevrsna selekcija i uvod u predstojeće 2. sportske vojne igre Dočasničkog zbora HVU, u sljedećem tromjesečju.

OJI

Funkcionalna obuka "Mladina 2008"

Dočasnički zbor Hrvatskog vojnog učilišta proveo je 28. veljače cjelodnevnu funkcionalnu obuku u okolini mjesta Mladina nedaleko od Jastrebarskog, pod nazivom "Mladina 2008".

Težišna zadaća obuke bila je višesatna i fizički zahtjevnja praktična vježba iz snalaženja na zemljištu pomoću zemljovida i kompasa, uz stručno vodstvo instruktora topografije iz sastava Dočasničke škole HVU-a. Osvežavanje znanja i vještina dočasnika funkcionalnom obukom dio je redovitih godišnjih aktivnosti prvog dočasnika HVU-a i ujedno prilika za međusobno upoznavanje svih dočasnika koji svoje svakodnevne zadaće u sklopu Učilišta obavljaju

**REPUBLIKA HRVATSKA
MINISTARSTVO OBRANE
UPRAVA ZA LJUDSKE RESURSE
PERSONALNA SLUŽBA**

**raspisuje:
INTERNI NATJEČAJ**

**za odabir kandidata za
vojnodiplomatske dužnosti**

vojni izaslanik RH u SR Njemačkoj i Češkoj Republici sa sjedištem u Berlinu

uvjeti:

- osobni čin: pukovnik - brigadir
- VSS
- njemački jezik STANAG 3333
- engleski jezik STANAG 2222
- 10 godina radnog staža

Posebna stručna znanja poželjna pri odabiru kandidata:

- Vojnodiplomska škola MORH-a
- Diplomatska akademija MVPEI-a
- završena Zapovjedno-stožerna škola

- međunarodni tečajevi iz područja diplomacije
- radno iskustvo na poslovima međunarodne obrambene suradnje

Odlazak na navedenu dužnost predviđa se tijekom 2008., a po odabiru kandidati moraju biti spremni sa svojom obitelji provesti na službi u inozemstvu oko 4 godine.

Prijave s dokazima za ispunjavanje navedenih uvjeta zainteresirani kandidati iz ustrojbenih cjelina MORH-a mogu dostaviti na adresu:

**Ministarstvo obrane RH
Uprava za ljudske resurse
Personalna služba
Stančićeva 6
10 000 Zagreb**

Zainteresirani kandidati iz ustrojbenih cjelina GSOSRH-a prijave s dokazima mogu dostaviti na adresu:

**Glavni stožer OSRH
Personalna uprava
Vojarna "Croatia" - Sarajevska bb
10 000 Zagreb**

Rok za podnošenje prijave je **26. ožujka 2008.**

Za eventualne upite u svezi s natječajem, zainteresirani kandidati mogu se obratiti na telefon **01/4568-553**

MORH raspisao Natječaj za stipendiranje studenata

Ministarstvo obrane Republike Hrvatske raspisalo je 10. ožujka 2008. Natječaj za stipendiranje studenata, u statusu kadeta, prve godine preddiplomskih studija za stjecanje akademskog naziva prvostupnika, koji se upisuju u akademskoj godini 2008./09., a rok prijave je 21. travnja 2008. godine. Na natječaj se mogu prijaviti svi kandidati koji u akademskoj godini 2008./2009. planiraju upisati jedan od dolje navedenih sedam fakulteta Sveučilišta u Zagrebu i Sveučilišta u Splitu, kao i svi kandidati koji planiraju upisati neki od studija na Tehničkom veleučilištu u Zagrebu.

Riječ je o natječaju za program civilno-vojnog školovanja, a kandidati primljeni u taj program imat će mogućnost završetka visokoškolskog obrazovanja na jednom od hrvatskih sveučilišta, odnosno veleučilišta. Uz to će tijekom studija imati osiguranu stipendiju (u godišnjem iznosu od najmanje 12 tisuća kuna), besplatnu stručnu literaturu, besplatni smještaj i prehranu, te po završetku studija, osiguran posao u Oružanim snagama Republike Hrvatske. Kandidati koji prođu potrebna testiranja, po završetku studija obvezni su raditi u sustavu OSRH u trajanju dvostruko dužem od vremena stipendiranja. Po završetku studija, kandidati mogu, osim osiguranog posla u OSRH, računati i na mogućnosti daljnjeg usavršavanja ne samo u Hrvatskoj već i u drugim zemljama u svijetu.

Natječaj je otvoren za pripadnike oba spola, a prijaviti se može u uređima za obranu prema mjestu prebivališta. Po prijavi na natječaj, kandidati će biti upućeni na testiranja i zdravstvene preglede, a kandidati za kadete - vojne pilote moraju dodatno proći i program selekcijskog letenja. Važno je istaknuti kako će svi kandidati redovito pristupati prijemnim ispitima na visokoškolskim ustanovama koje izaberu, a MORH je također osigurao mogućnost dodatnih priprema za upise na fakultete za kandidate koji se prijave u program Kadet.

Popis fakulteta

SVEUČILIŠTE U ZAGREBU

Fakultet elektrotehnike i računarstva

- svi preddiplomski sveučilišni studiji

Fakultet strojarstva i brodogradnje

- preddiplomski sveučilišni studij strojarstva
- preddiplomski sveučilišni studij zrakoplovstva

Prirodoslovno-matematički fakultet

- svi preddiplomski sveučilišni studiji

Kineziološki fakultet

- preddiplomski sveučilišni studiji kineziologije

Fakultet prometnih znanosti

- studij aeronautike - vojni piloti

TEHNIČKO VELEUČILIŠTE U ZAGREBU

- svi preddiplomski stručni studiji

SVEUČILIŠTE U SPLITU

Pomorski fakultet

- smjer Pomorska nautika

Fakultet elektrotehnike, strojarstva i brodogradnje

Preddiplomski sveučilišni studij:

- elektrotehnika i informacijska tehnologija

- strojarstvo

- računarstvo

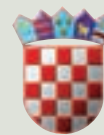
- industrijsko inženjerstvo

Preddiplomski stručni studij:

- elektrotehnika

- strojarstvo

- računarstvo

**REPUBLIKA HRVATSKA
MINISTARSTVO OBRANE
UPRAVA ZA LJUDSKE RESURSE
PERSONALNA SLUŽBA**

**raspisuje:
INTERNI NATJEČAJ**

**za popunu radnog
mjestu u Odjelu za
koordinaciju**

VIŠI STRUČNI SAVJETNIK ZA VOJNOSTEGOVNI POSTUPAK I KOORDINACIJU

Uvjeti:

- VSS/VII/1
- diplomirani pravnik
- ustrojbeni čin: pukovnik
- VSSp:92901
- 10 godina radnog staža u struci

Prijave s dokazima o ispunjavanju navedenih uvjeta zainteresirani kandidati iz ustrojbenih cjelina MORH-a mogu dostaviti na adresu: **Ministarstvo obrane RH, Uprava za ljudske resurse, Personalna služba, Stančićeva 6, 10 000 Zagreb.**

Zainteresirani kandidati iz ustrojbenih cjelina GSOSRH-a prijave s dokazima mogu dostaviti na adresu: **Glavni stožer OSRH, Uprava za personalne poslove, vojarna "CROATIA", Sarajevska bb, 10 000 Zagreb.**

Rok za podnošenje prijave je **do 31. ožujka 2008.**

Za eventualne upite u svezi s natječajem, zainteresirani kandidati mogu se obratiti na telefon **01/4568-553**

AMERIČKA tvrtka Firetide Inc jedan je od vodećih igrača na području razvoja i instaliranja naprednih bežičnih nadzornih mrežnih rješenja. Nastojeći povećati tržišnu snagu i razviti nove tehnologije, ušla je u strategijski savez s tvrtkom On-Net Surveillance Systems Inc (On-SSI), jednom od vodećih na području IP baziranih nadzornih sustava.

čju programskih aplikacija za nadzor i upravljanje velikim videonadzornim sustavima temeljenim na IP protokolima te Firetideove specijalizacije na području širokopojsnih bežičnih mreža.

Integrirane bežične videonadzorne mreže osobito su popularne kao rješenje za velike gradove, gdje znatno podižu razinu sigurnosti,

Sigurnosni nadzor

Svrha je savezništva razviti sveobuhvatna rješenja sigurnosnog videonadzora, temeljena na najmodernijim tehnologijama. Temelj savezništva je specijalizacija On-SSI-ja na području

pomažu u sprečavanju terorističkih incidenata i kaznenih djela te olakšavaju istragu kad se nešto slično dogodi. Većina kamera takvih sustava omogućava daljinsko nadziranje i praćenje aktivnosti na području koje pokrivaju, a aktivnosti temeljene na tako prikupljenim podacima odvijaju se u realnom vremenu. Sustav rabi bežičnu širokopojsnu mrežu, koja radi na 4,9 GHz.

Ujedinjavanje tehnologija Firetidea i OnSSI-ja trebalo bi olakšati integraciju videonadzornih sustava pri instaliranju budućim korisnicima. Glavna postignuća za korisnike ogledat će se u većoj brzini mreže, što će biti znatan napredak u odnosu na dosadašnje, koje su sklone usporavanjima zbog previše podataka u kritičnom vremenu.

M. PETROVIĆ

Indija remontira svoje MiG-ove 29

NASTOJEĆI napraviti svojevrsnu ravnotežu u odnosu na novu pakistansku nabavu borbenih aviona F-16C/D Block 52 i JF-17 Thunder, Indija je početkom ožujka poduzela jedan od važnih koraka u tom smjeru. Naime, indijski mediji objavili su kako je Indija sklopila ugovor s Rusijom, vrijedan milijardu američkih dolara, kojim će u sljedećem trogodišnjem razdoblju biti remontirano i modernizirano 69 borbenih aviona MiG-29A/B, kojima će potom biti popunjeno pet indijskih lovačkih eskadrila.

Riječ je o avionima koje je Indija nabavila osamdesetih godina prošlog stoljeća i koji u prosjeku imaju oko 2500 sati naleta. Remontom će se nastojati u prosjeku produljiti servisni vijek za dodatnih 1000 do 1500 sati naleta, što će ovisiti o stanju svakog aviona zasebno. Indija kani nakon remonta i modernizacije zadržati svoje "dvadesetdevetke" barem sljedećih desetak godina u operativnoj uporabi. Remont i mo-

dernizacija prvih šest aviona bit će obavljeni u Rusiji, dok će svi preostali avioni biti obnovljeni u Indiji, u zrakoplovnoj bazi i remontnom središtu Nashik.

Modernizacija aviona uključuje novi radarski sustav Phazatron Zhuk-M, novi sustav za upravljanje naoružanjem, isporuku dodatne ko-

ličine navođenog raketnog naoružanja i novi paket avionike, koji će biti kombinacija indijskih i zapadnih proizvođača, dok će određeni pod-sustavi biti nabavljeni u Izraelu. Uz to će se povećati kapacitet nošenja goriva, a ugradit će se nova komunikacijska i navigacijska oprema.

I. SKENDEROVIĆ

Prvi serijski MILAN ADT u Južnoj Africi

EUROPSKA tvrtka MBDA, specijalizirana za razvoj i proizvodnju projektila, dostavila je prvu seriju potpuno digitaliziranih lansiranih postaja protuoklopnih vođenih raketnih sustava (POVRS) MILAN ADT Južnoj Africi. Te su lansirne postaje načinjene u njemačkim pogonima MBDA-e, a isporuka uključuje i projekte MILAN 3 te simulatore i drugu opremu za izobrazbu operatera.

Tijekom službenog preuzimanja paljbenih postaja, kupac je provjerio i potvrdio ispravnost pet postaja. Istodobno je potvrdu o ispravnosti dobila logistička oprema te sustavi za održavanje.

Nove paljbene postaje, zbog primjene digitalne tehnologije, imaju unaprijeđenu detekciju i prepoznavanje ciljeva, a znatno je olakšano održavanje i izobrazba novih operatera.

Inače, POVRS MILAN je dosad ušao u sastav 44 vojske diljem svijeta. Načinjeno je više od 10 000 paljbenih postaja i 360 000 projektila. U operativnim je uvjetima ispaljeno oko 10 000 projektila. Ukupno je obavljeno oko 100 000 ispaljenja (vježbe, probe, operativno djelovanje), a postignut je prosjek pogodaka od 95%.

Južna Afrika je prvi kupac najnovije inačice pa tvrtka vjeruje da će

imati dobre prodajne rezultate i ubuduće. Iako je taj projektil nastao prije više od tri desetljeća kao proizvod francusko-njemačke vojnoindustrijske suradnje, i danas je riječ o respektabilnom i učinkovitom POVRS-u. On je sposoban poraziti svaki tenk koji se danas pojavi na bojištu i unatoč pojavi novih, mlađih i naprednijih konkurenata.

M. PETROVIĆ

Poletio Su-35BM Super Flanker

boljšanja. To se prije svega odnosi na dizajn aviona, na kojemu su najuočljiviji manji oko-

miti stabilizatori, nedostatak prepoznatljive velike zračne kočnice na hrptenoj grbi, veći uvodnici zraka za pogonsku skupinu, izduženija nosna sekcija i nosna noga s dva kotača, dok je istodobno težina aviona smanjena za 20%. Zmaj aviona sada ima servisni vijek od 6000 radnih sati, s međuremontnim intervalom na 1500 radnih sati.

Uz to, Su-35BM ima snažniju pogonsku skupinu, koju čine dva turboventilacijska motora Saturn 117S (AL-37FU), koji su poboljšani derivat motora AL-31F, iako je izvorno bila planirana ugradnja turboventilacijskih motora Saturn AL-41F1 (koji imaju 3D vektorirani potisak). Motori Saturn 117S imaju 2D vektorirani potisak snage 8800 kg suho, odnosno 14 500 kg s dodatnim izgaranjem svaki, što ukupno avionu daje impresivnih 29 000 kg potiska. Servisni vijek motora iznosi 4000 radnih sati (prije generalnog remonta), s međuremontnim intervalima na 1500 radnih sati. Usporedbe radi,

dosadašnji motori AL-31F imaju servisni vijek od 1500 radnih sati, s međuremontnim intervalima na 500 radnih sati.

Velika kvaliteta Su-35BM su i novi sustav upravljanja avionom, novi paket avionike (s "glass cockpit" konfiguracijom i novim višefunkcijskim prikaznicima u boji dijagonale 15" i rezolucije 1400x1050 pixela), nova navigacijska i komunikacijska oprema, novo letno računalo, novi radarski sustav Irbis-E (s pasivnim pomakom fazne rešetke do 70 stupnjeva po azimutu, a uz pomoć mini servoa do 120 stupnjeva). Irbis-E ima maksimalni domet od 400 km, uz mogućnost praćenja do 30 ciljeva, te mogućnost istodobnog zahvata i napada do osam ciljeva. Su-35BM ima 12 podvjesnih točaka, na kojima može maksimalno ponijeti do osam tona zrakoplovnog naoružanja.

Isporuka prvih produkcijskih Su-35BM Ruskom ratnom zrakoplovstvu očekuje se tijekom 2010., a trebala bi biti okončana 2012, do kada će biti isporučeno 116 novoprodučenih aviona i 408 aviona moderniziranih na standard Su-35BM.

I. SKENDEROVIĆ

POTKRAJ veljače i početkom ožujka, na aerodromu Žukovski, nedaleko od Moskve, uspješno su obavljani prvi probni letovi konačnog prototipa produkcijskog višenamjenskog borbenog aviona Suhoja Su-35BM. Riječ je o prototipu novog borbenog aviona, koji je prvi put svjetskoj javnosti predstavljen tijekom prošlogodišnjeg međunarodnog zrakoplovnog velesajma MAKS 2007. Borbeni avion Su-35BM spada u tzv. 4++ generaciju borbenih aviona, te na određeni način označava kraj razvoja postojeće obitelji borbenih aviona Su-27 (koja ima cijeli niz derivata), odnosno predstavlja konačnu inačicu koja treba premostiti tehnološku prazninu do završetka razvoja ruskog borbenog aviona pete generacije T-50.

Razvoj Suhoja Su-35BM/T-10BM ("domaća" ruska inačica nosit će oznaku Su-27SM2, dok će izvozna oznaka biti samo Su-35) započet je u prosincu 2003. i u odnosu na prethodnika Su-35 ima cijeli niz po-

Novi Casio Pro Trek

POZNATI japanski proizvođač satova, Casio, predstavio je najnoviji sat iz poznate obitelji terenskih satova Pro Trek. Model oznake Pro Trek PRW-15001VER prvi je sat iz te obitelji koji, osim izvrsnih terenskih svojstava, (Pro Trek serija je osmišljena za planinare, vojnike, lovce, izletnike i slične profesije), sad ima i mogućnost uporabe u vodi. Pro Trek satovi su i dosad bili vodonепropusni, ali je riječ o nepropusnosti deklariranoj na 50 metara. To je u praksi značilo da proizvođač jamči otpornost sata na vodu samo u slučaju tuširanja.

Novi model ima oznaku da je vodonепropustan do 200 metara, što u praksi znači da se s njime smije i

roniti. Osim toga, sat je opremljen standardnim funkcijama za Pro Trek seriju. To su visinomjer (do 10 000 metara), barometar, termometar (od -10 do +60 stupnjeva C), digitalni kompas. Može prikazati stanje plime i oseke te mjesečeve mijene.

Uz uobičajeni prikaz trenutalnog vremena, ima mogućnost prikaza aktualnog vremena u 30 svjetskih gradova, alarm, štopericu i taj-

mer te kalendar programiran do 2099. godine. Primijenjene su i dvije napredne tehnologije, Tough Solar, koja omogućava punjenje akumulatora sata dok ima dnevnog svjetla, i radio nadziranu preciznost sata (funkcionira samo u Europi, Sjevernoj Americi i Japanu). Sat ima kućište i remen od plastike, dizajn je već klasičan Casiov za tu vrstu satova, a ima i veliki LCD zaslon s pozadinskim osvjetljenjem.

M. PETROVIĆ

Strukturna oštećenja razarača klase Arleigh Burke

AMERIČKA ratna mornarica javno je obznanila pojavu ozbiljnih strukturnih oštećenja na trupovima pojedinih razarača naoružanih vođenim projektilima klase Arleigh Burke. Mnogi od 51 razarača u operativnoj službi američke mornarice izloženi su većim radnim opterećenjima od projektnih vrijednosti te su takvi trupovi podložni izvijanju zbog većih naprezanja. Udaranje pramca o valove, tzv. slamming, prouzročio je deformaciju pramčane poprečne pregrade i njezinih ukrepa te pojedinih palubnih sponja. Konstruktivni elementi trupa popravljaju se i pojačavaju na razaračima serije Flight IIA, a nakon njih uslijedit će remont na prije izgrađenim brodovima. Na jednom od pos-

ljednjih izgrađenih razarača, USS Gridley (DDG-101), u rujnu 2007., nakon opsežnih ispitivanja u BAE Systems'ovom brodogradilištu u San Diegu, pojavile su se deformacije na ukrepama prostora iznad sonara, koje su naknadno izrezane i zamijenjene ojačanjima. Naime,

kako je ova pojava vrlo rasprostranjena na razaračima cijele klase, američka mornarica je odredila 62 milijuna dolara za potrebe popravka strukturnih oštećenja.

Razarači oznake DDG 51, 54, 55, 60, 63, 64, 66, 68, 71, 74, 76, 81 i 82, pod utjecajem i opterećenjem valova, doživjeli su velika oštećenja same oplata trupa i njegova orebranja. Opseg nastalih oštećenja kreće se od lokalnih deformacija palubnih sponja preko okvirnih rebara i uzdužnjaka trupa, od minimalnih vrijednosti do nekoliko centimetara trajne deformacije. Trenutačno su tri razarača, USS Gridley, USS Bainbridge (DDG-96) i USS Sherman (DDG-98), dovršila postupak ojačanja pramčanog dijela trupa.

Pretpostavlja se da je identičan problem uočen i kod 22 krstarice klase Ticonderoga. Navedeni zaključak je donesen nakon prezentacije američke mornarice 2006. godine o stanju površinskih plovila, kada su prezentirana potrebna ojačanja trupova i modifikacije stabiliteta kako bi se ispravile sporne točke na obje klase brodova. Neimenovani vojni ekspert izjavio je kako su deformacije vrlo vjerojatno nastale zbog većeg broja brodskih radnih sati nego što je predviđeno projektom, čime je gotovo uklonio sumnju na potencijalnu projektantsku pogrešku.

Ukupno je planirana gradnja 62 razarača vođenim projektilima klase Arleigh Burke, od kojih su posljednja dva primljena u operativnu službu u 2007. godini: USS Gridley u veljači i USS Kid (DDG-100) u lipnju. U gradnju razarača uključena su dva američka brodogradilišta Ingalls Shipbuilding i General Dynamics' Bath Iron Works. Očekuje se da će posljednji razarač u klasi, DDG-112, biti isporučen 2011. godine.

M. PTIĆ GRŽELJ

Otkriven razlog kašnjenju indijskog nosača zrakoplova

GLAVNI razlog masivnoj eskalaciji predviđenih troškova preinake te ujedno razlog kašnjenju dostave modificiranog nosača zrakoplova klase Kiev, INS Vikramaditya (izvornog imena Admiral Gorškov), indijskoj ratnoj mornarici jest, kako se neslužbeno saznaje, gubitak svih nacrti povezanih s projektom. U skladu sa saznanjima neimenovanih viših dužnosnika indijske mornarice, ruskome brodogradilištu Sevmašpredpriyatije u Sverodvinsku, u kojem se nosač nalazi na modifikaciji, nisu nakon raspada Sovjetskog Saveza nikada dostavljeni originalni nacrti iz ukrajinskog brodogradilišta Nikolajev Jug (Brodogradilište No. 444), u kojem je brod izgrađen. Nedostatak nacrti doveo je ruske inženjere do iznimno velike pogreške u procjeni opsega i troškova radova što ih je zahtijevala indijska mornarica, a potrebnih za buduću operativni vijek, koji je predviđen na 25 godina. Ruski projektni ured u St. Peterburgu trenutno pokušava rekonstruirati potrebne nacрте, no takav način rada uzet će previše vremena.

Navedeni nosač zrakoplova četvrti je brod iz projekta 1143 i izvorno nazvan Baku. Koblica mu je položena 1978., porinut je 1982., a u operativnu službu sovjetske mornarice ušao je pet godina poslije. Nakon raspada Sovjetskog Saveza, nosač je preimenovan u Admiral Gorškov, te je 1994. nakon eksplozije kotlovnice proveo godinu dana na popravku. Iako je nakratko vraćen u službu, službeno je isključen iz operativnog sastava 1996. i prodan indijskoj mornarici u siječnju 2004. za otprilike 974 milijuna dolara, na koliko je procijenjena preinaka. Indijska mornarica je potrošila dodatnih 525 milijuna dolara za nabavu 16 MiG-29K zrakoplova, uključujući četiri zrakoplova za obuku.

Zbog iznimno loše procjene ruskih inženjera na projektu preinake nosača zrakoplova, glavni direktor brodogradilišta Sevmašpredpriyatije smijenjen je s dužnosti, a rok za

dostavu broda, predviđen u razdoblju 2011.-2012., pomaknut je za barem tri godine. Zbog nastale situacije, Rusija je zatražila dodatnih 1,2 milijarde dolara kako bi završila preinaku nosača, što je indijska mornarica odlučno odbila zbog potpisanog i isplaćenog fiksiranog ugovora.

Nakon epizode Gruškov, Indija je odlučila reducirati svoju ovisnost o ruskoj vojnoj opremi, koja trenutno iznosi oko 79% svih akvizicija, i orijentirati se prema zemljama poput Izraela i Sjedinjenih Američkih Država.

M. PTIĆ GRŽELJ

NORVEŠKA tvrtka Kongsberg Defence & Aerospace i američki Lockheed Martin, uz australsku financijsku potporu, pripremaju za ovu godinu početak razvoja novog navođenog naoružanja, koje bi bilo dio arsenala na novom višenamjenskom borbenom avionu F-35 Lightning II. Riječ je o krstarećem projektilu JSM (Joint Strike Missile), koji se temelji na konceptu protubrodskog NSM (Naval Strike Missile) projektila no-

Novi vođeni projektil JSM

ve generacije, što ga je razvio Kongsberg Defence & Aerospace i čija je inicijalna proizvodnja započela tijekom prošle godine.

Na JSM Kongsberg i Lockheed Martin gledaju kao na temeljni protubrodski projektil, koji bi se mogao rabiti i za napade na određene zemaljske ciljeve. Planira se da će se nositi u unutrašnjosti aviona, gdje bi mogla biti smještena dva JSM projektila. Poradi prilagodbe ugradnje na avion, JSM bi u odnosu na NSM imao određene strukturalne preinake, u smislu produljenja tijela projektila i njegova manjeg poprečnog presjeka, te dodatne preinake izvlačivih krilaca. JSM bi trebao nositi više goriva, što bi mu trebalo omogućiti dolet od 160 nautičkih milja,

a to je osjetno više u odnosu na dolet NSM od 100 nautičkih milja. Sustav navođenja bi se zasnivao na hibridnom sustavu na NSM-u (GPS/INS), uz vjerojatni dodatak laserskog sustava navođenja. Sustav pretraživanja i ciljanja temeljio bi se na infracrvenom tražilicu u glavi projektila, a sama bojna glava (eksplozivno fragmentacijska) trebala bi biti teška kao i na NSM-u, 120 kg.

Razvoj JSM-a trebao bi biti okončan do 2012., kada bi trebala početi prva letna testiranja projektila. Uz ugradnju na F-35 Lightning II, Kongsberg planira ponuditi JSM kao dio arsenala za borbene avione Eurofighter Typhoon II i JAS 39 Gripen.

I. SKENDEROVIĆ

Španjolska legija

“Za Krista, kralja i domovinu” - tako glasi mobilizacijsko geslo pod kojim je nastala Španjolska legija. Izvorno osnovana kao Tercio de Extranjeros odnosno Stranačka regimenta, trebala je biti španjolski ekvivalent francuskoj Legiji stranaca.

Igor SPICIJARIĆ

Španjolska legija osnovana je 28. siječnja 1920. godine na temelju dekreta španjolskog kralja Alfonsa XIII. Povijesni dokumenti ponekad možda unose i malu zbrku kada su u pitanju datumi o njezinom osnivanju. No, sa sigurnošću se može ustvrditi da je 28. rujna 1920. u redove Legije unovačeno prvih 400 katalonskih dragovoljaca. U osnivačkim dokumentima Legije, koje je potpisao tadašnji ministar rata Jose Villalba (kako se u ta vremena nazivala dužnost ministra obrane), ostalo je zapisano da će to biti dragovoljačka postrojba, čije će popunjavanje, pravila službe i način uporabe biti u isključivoj ovlasti ministra rata. Za razliku od francuske Legije stranaca, zamišlje-

no je da se španjolska Legija popunjava ponajprije Španjolcima i osobama koje imaju španjolsko podrijetlo, a tek potom i strancima koji žele pristupiti u Legiju. Formirana je kao profesionalna postrojba za uporabu u španjolskim prekomorskim posjedima, gdje je trebala zamijeniti regularne španjolske vojne postrojbe. Treba odmah razjasniti određenu zbrku povezanu s njezinim nazivom, koja vlada i danas, nastala na temelju prijevoda španjolskog naziva na engleski jezik. “La Legion Extranera” u jednostavnom engleskom prijevodu zaista označava Legiju stranaca. No, riječ “extranero” ima barem trostruko značenje u španjolskom jeziku: stranac, inozemstvo i daleko (u da-

ljini, u inozemstvu). U ovom slučaju trebao se uporabiti ovaj posljednji termin, koji bi precizno označavao da je riječ o Legiji za uporabu u inozemstvu.

S povijesnog gledišta u Španjolskoj su postojale i ratovala “stranačke legije” čak devedesetak godina prije ove, osnovane 1920. godine. Naime, 28. lipnja 1835. godine Francuska je odlučila pomoći španjolskoj vladi i kraljici Izabeli svim sredstvima tijekom I. karlističkog rata. Vojnička pomoć uključivala je slanje ekspedicijskog korpusa Legije stranaca od 4000 vojnika, koji su se 17. kolovoza 1835. iskrcali u Tarragoni. ■

Tekst u cijelosti pročitajte na:
www.hrvatski-vojnik.hr

Offset u Ujedinjenim Arapskim Emiratima

U dosadašnjim opisima offset regulativa pojedinih zemalja, uglavnom se pisalo o europskim zemljama bez obzira na to jesu li članice NATO-a ili EU-a. Opis offset regulative Ujedinjenih Arapskih Emirata (UAE) izabran je zato što je riječ o zemlji čije opremanje vojske i policije nije ograničeno financijama, a ipak ima vrlo razrađenu offset regulativu, kojom se otvaraju nove poslovne mogućnosti vlastitom gospodarstvu

Josip MARTINČEVIĆ MIKIĆ

Specifičnost offset regulative Ujedinjenih Arapskih Emirata jest u tome što podržavaju samo primjenu neizravnog ili takozvanog civilnog offseta, dok, za razliku od većine drugih zemalja, izravni offset uopće nije predviđen.

Ujedinjeni Arapski Emirati po mnogočemu su specifična zemlja, kako po ustrojstvu i političkom uređenju, tako i po zemljopisnom smještaju i prirodnim bogatstvima nafte i plinom. Između ostalog, poznati su i po najvećoj izložbi naoružanja i vojne opreme u regiji (IDEX), koja se održava svake druge godine. Na posljednjoj IDEX 2007 izlagali su i predstavnici naše zemlje. Sve te specifičnosti na određeni način ostavile traga na organizaciju njihova sustava obrane kao i načina opremanja njihovih oružanih snaga i policije.

UAE su od 1971. godine uređeni kao federacija sastavljena od sedam emirata, među kojima su najpoznatiji Abu Dhabi i Dubai. Glavni grad je Abu Dhabi, smješten

u istoimenom emiratu, a Dubai je jedno od svjetski poznatih trgovinskih središta. Iako pretežitim dijelom zemlje dominira pustinja, zbog bogatih nalazišta nafte i plina te drugih gospodarskih pogodnosti, UAE su zemlja s nacionalnim dohotkom koji se približava iznosu od 50.000 USD po stanovniku. Zbog poslovično dobrog odnosa prema trgovini i vrlo velikim prihodima od nafte i plina, UAE se razvijaju u vrlo modernu zemlju, prepoznatljivu u poslovnim krugovima diljem svijeta. Svjesni situacije u regiji i odnosa svijeta prema njima, predstavnici najviše državne vlasti sve su više usmjereni na što bolju organizaciju sustava obrane kako bi zaštitili nacionalne interese. U posljednje vrijeme su povećani trendovi ulaganja u opremu vojske. UAE, s godišnjim prihodom blizu 200 milijardi USD zemlja su koja može priuštiti vrlo modernu opremu za svoje oružane snage i policiju. ■

Tekst u cijelosti pročitajte na:
www.hrvatski-vojniki.hr

Bespilotne letjelice za mornaričku uporabu (III. dio)

Vrhunac prilagodbe bespilotnih letjelica mornaričkim potrebama bit će njihova uporaba s uronjenih podmornica

— Pripremio Tomislav JANJIĆ —

Sve dosad opisane bespilotne letjelice (osim Fire Scouta) imaju jedan veliki nedostatak - način polijetanja i slijetanja. Naime, sve one za svoje djelovanje trebaju ili dugačku poletno-sletnu stazu ili posebne sprave (katapulte) s kojih će polijetati. Veliki ratni brodovi, kao što su korvete, fregate i razarači, imaju velike letne palube na koje se mogu postaviti ovi uređaji. No što je s manjim brodovima? Mogu li se i oni opremiti bespilotnim letjelicama? Kao najbolje rješenje za uporabu na svim ratnim brodovima, bez obzira na veličinu, nudi se uporaba bespilotnih letjelica s okomitim polijetanjem i slijetanjem.

Donedavno su pomorski zapovjednici za nadzor područja djelovanja rabili radarske i elektrooptičke sustave postavljene na brodovima i zrakoplovima s ljudskom posadom. Kako radarski sustavi postavljeni na brodove imaju malu zonu motrenja ciljeva koji su na površini mora ili

lete neposredno iznad njega, povećanje nadziranog područja donekadavno se postizalo uporabom aviona i helikoptera opremljenih radarima velikog dometa. A onda su se pojavile bespilotne letjelice dovoljno velike nosivosti da se mogu opremiti radarima i rabiti umjesto (ili kao nadopuna) mornaričkih patrolnih aviona. Iako trenutačno takve mornaričke izvidničke bespilotne letjelice djeluju isključivo iz baza na kopnu, samo je pitanje vremena kad će se prve pojaviti i na nosačima zrakoplova, ili, bolje rečeno, nosačima letjelica. U odnosu na avione s posadama, bespilotne letjelice su jeftinije za kupnju i održavanje, podjednako su pouzdane i, što je možda najvažnije, zauzimaju znatno manje prostora.

Uporaba velikih izvidničkih bespilotnih letjelica moguća je s velikih nosača zrakoplova, ali i zapovjednici znatno manjih ratnih brodova imaju potrebu za boljim nadzorom

područja djelovanja. Posebno ako moraju djelovati u neprijateljskim priobalnim vodama. Ideja vodilja je napraviti male bespilotne letjelice, koje će neopaženo moći djelovati iznad neprijateljevih položaja i u njegovoj pozadini te obavljati SIGINT (SIGnals INTelligence) i IMINT (IMagery INTelligence) zadatke. Da bi njihovo djelovanje bilo uspješno, svi prikupljeni podaci moraju se u realnom vremenu prenijeti na brod (ili nadređeno zapovjedništvo) na daljnu obradu. Na temelju otprije poznatih i novih podataka, zapovjednik broda će stvoriti jasniju sliku o neprijateljskim položajima i planovima djelovanja te donijeti ispravnije odluke. Osim "pasivnog" prikupljanja podataka, izvidničke bespilotne letjelice rabe i za navođenje topničke i raketne paljbe. ■

Tekst u cijelosti pročitajte na:
www.hrvatski-vojniki.hr

Laki tenk Renault FT-17

Osim što je prvi suvremeni tenk, FT-17 je i jedini tenk nastao tijekom I. svjetskog rata koji je sudjelovao u bitkama II. svjetskog rata

Siniša RADAKOVIĆ

Kada se govori o povijesti nastanka tenka, onda se u pravilu započinje s britanskim tenkom Mother, poznatijim kao Mark I. Osnovna mu je namjena bila probijanje guste njemačke obrane na francuskom bojištu, koju su činili nepregledni rovovi. Njegovi projektanti i naručitelji zamislili su tenk kao kopneni ekvivalent mornaričkom razaraču, te su napravili vozilo dužine osam metara, širine 4,2 i visine 2,2 metra, a težine 28,4 tone. Tenk Mark I dobio je tijelo u obliku romboida, na koje su postavljene kupole s topovima kalibra 57 mm i/ili teškim strojnicama kalibra 8 mm. Kako je uz njega trebalo nastupati pješništvo, projektanti se nisu previše zamarali maksimalnom brzinom, koja je bila skromnih 3,2 km/h. Iako je na osnovi Marka I razvijena cijela serija tenkova, današnji suvremeni tenko-

vi izgledaju bitno drukčije. Zašto? Odgovor se krije u jednom lakom tenku koji se danas rijetko spominje iako je zapravo on postao osnova za izradu svih tenkova nakon njega. Riječ je o francuskom tenku Renault FT-17. Puni mu je naziv Automitrailleuse à chenilles Renault FT modèle 1917. Kao i velik broj drugih revolucionarnih ili barem naprednih oružja, ni FT-17 nije nastao kao smišljeni rad vojnih stručnjaka već kao plod entuzijazma dvojice ljudi. Jedan je bio francuski general Jean-Baptiste Estienne koji je duže vrijeme predlagao razvoj malog i lakog (te zato i jeftinog) oklopnog vozila na gusjenicama napredne konstrukcije, ali koji nije nalazio odgovarajuću potporu u francuskom vojnom vrhu. Na posljetku se general Estienne u srpnju 1916. izravno obratio francuskom industrijalcu Louisu Re-

naultu da mu pomogne izgraditi prvi prototip vozila. Iako se dotad Renault nije bavio proizvodnjom takve vrste vozila (što nije ni čudno jer je prvi britanski te ujedno svjetski tenk dovršen u prosincu 1915.), odmah je prihvatio Estienneov prijedlog da francuskoj vojsci da revolucionarno novo oružje. Za razradu Estienneove koncepcije, Renault je odabrao jednog od svojih najtalentiranijih inženjera Rodolphea Ernst-Metzmaiera, koji je zapravo stvorio FT-17. Uz takvu potporu prvi je drveni model u prirodnoj veličini prvog lakog tenka dovršen već u listopadu 1916. Ni Estienne ni Renault nisu znali da im predstoji teška "bitka" s francuskim vojnim vrhom da njihovo borbeno vozilo bude prihvaćeno. ■

*Tekst u cijelosti pročitajte na:
www.hrvatski-vojniki.hr*

Hrvatski vitezovi Reda Marije Terezije (XVIII)

Georg Dragičević (1890.-1980.)

Tijekom bitke kraj poljskog sela Stare Miasto, Dragičević je ugledao 36 metara visok dimnjak, i unatoč opasnosti, popeo se na njega. Taj položaj je već napustio i topnički izvidnik tražeći manje izloženo mjesto, ali natporučnik Dragičević je s njega upravljao topničkom paljbom. Činio je to promatrajući kroz otvor u dimnjaku, od zore pa sve do podneva, prkoseći snažnoj ruskoj paljbi...

Vladimir BRNARDIĆ

Iako također potječe iz vojničke obitelji, Georg Dragičević nije, poput većine svojih "kolega" iz ovog feljtona, potjecao iz bogate sredine. Rođen je 7. studenog 1890. u Kalesiji, u Bosni, kao sin oružničkog narednika. Vojsci se "punopravno" priključio završivši Tehničku vojnu akademiju u Mödlingu pokraj Beča. Promoviran je 18. kolovoza 1911. godine u čin poručnika u 1. carskoj pukovniji tvrđavskog topništva sa sjedištem u Beču. Tijekom mobilizacije 1914. promaknut je u čin natporučnika i dobio je zapovjedništvo baterije u 106. poljskoj topničkoj brigadi, opremljenoj zastarjelim poljskim topovima kalibra 90 mm. Brigada je bila dio 106. domobranske pješačke divizije pod zapovjedništvom podmaršala Ernsta Klettera i, premda je nominalno bila pričuvna postrojba, pokazala se vrlo dobrom borbenom formacijom, stekavši reputaciju svojom postojanošću i pouzdanošću tijekom čitavoga rata.

Kao dio 4. armije nadvojvode Josipa Ferdinanda u sastavu IX. korpusa podmaršala Rudolfa Králičeka, 106. domobranska divizija sudjelovala je u svibnju 1915. u ofenzivi Gorlice-Tarnów u južnoj Poljskoj. Napad je započeo 2. svibnja jurišom divizije s položaja sjeverno od mjesta Gromnik. Napredujući u smjeru istoka sjevernom obalom rijeke Biale, divizija je 3. svibnja zauzela Tuchów, a 10. svibnja Wielopole. Do 14. svibnja izbila je na rijeku San u visini sela Stare Mias-

Svoje visoko odličje Georg Dragičević je stekao zahvaljujući osobnom pothvatu. Za razliku od većine drugih nositelja Viteškog križa Reda Marije Terezije, zaslužio ga je s nižim časničkim činom natporučnika

to, 35 kilometara nizvodno od Jaroslawa. Prije nego što je napredovanje moglo biti nastavljeno, divizija je bila uključena u trodnevne teške borbe na rijeci San. Natporučnik Dragičević je 15. svibnja zapovijedao s dvije baterije poljskih topova kalibra 90 mm, djelujući kao potpora 110. domobranskoj brigadi general bojnika Adolfa Austa kraj sela Stare Miasto. Zbog nedostatka mostova i pontona, brigada se morala zadovoljiti zauzimanjem položaja samo na istočnom dijelu sela, s jedne strane rijeke. Deset topova pod zapovjedništvom natporučnika Dragičevića zauzelo je položaj dva kilometara južnije, kraj sela Siedlanka.

U zoru 19. svibnja, ruska je vojska, napredujući livadom, prešla rijeku San i napala uzduž čitave fronte 110. brigade. Isprva je Dragičević dopustio samo jednoj bateriji da otvori paljbu, a sam se uputio prema promatračkom položaju postavljenom između rijeke San i južnog izlaza iz sela Stare Miasto, koje je bilo udaljeno samo stotinu metara od neprijateljske vatrene linije. Ugledao je 36 metara visok dimnjak i, unatoč opasnosti, popeo se na njega. Taj je položaj već napustio i topnički izvidnik tražeći manje izloženo mjesto, a natporučnik Dragičević je s njega upravljao topničkom paljbom. Činio je to promatrajući kroz otvor u dimnjaku, od zore

pa sve do podneva, prkoseći snažnoj ruskoj paljbi. Učinak austrougarske topničke paljbe po bokovima neprijatelja i po mostovima koje je neprijatelj gradio bio je takav da je na kraju ruski napad bio zaustavljen. Ruski borbeni duh bio je slomljen kada su shvatili da bi mogli biti odsječeni jer je kao jedina veza sa suprotnom obalom ostalo nekoliko pontona. U tom trenutku, njihov je zapovjednik izdao zapovijed o povlačenju. Ipak, to nije moglo spri-

Austrougarski topnik

ječiti zarobljavanje čitave jedne sibirske pješačke pukovnije s 10 časnika i 2000 dočasnika i vojnika kada je popodne juriš austrijske divizijske pričuve okončao bitku. U njoj je natporučnik Dragičević odigrao

■ Austrougarska bitnica na istočnoj fronti tijekom I. svjetskog rata

ključnu ulogu, pa je nagrađen i odlikovan Viteškim križem Reda Marije Terezije, koji mu je dodijeljen tek poslije završetka Prvog svjetskog rata, na 186. promociji, 7. ožujka 1921. godine.

Dragičević je tijekom rata nastavio službovati kao pobočnik i baterijski zapovjednik na talijanskoj bojišnici. Promaknut je 1. studenog 1917. u čin satnika i posljednju fazu rata proveo je u stožeru Topničke kadetske škole u Traiskirchenu, južno od Beča. Nakon raspada Austro-Ugarske Monarhije, vratio se u zavičaj i u novostvorenoj Kraljevini SHS priključio se njezinim oružanim snagama. Postao je pukovnik i napredovao do zamjenika zapovjednika

protuzračne obrane Jugoslavenske kraljevske vojske. Nakon uspostave Nezavisne Države Hrvatske, 10. travnja 1941., priključio se Domo-
branstvu u činu generala. Služio je na čelu Topničkog odjela u Ministarstvu oružanih snaga od 1941. do 1944., a nakon toga je postavljen za vojnog poslanika u hrvatskom veleposlanstvu u Berlinu. Ondje je bio zadužen za nabavu naoružanja za vojsku NDH. Na kraju rata je preživio bitku za Berlin, ali ga je zarobila sovjetska Crvena armija. U zarobljeništvu je ostao devet godina i pušten je tek 1954. U domovinu se više nije vraćao već je otišao u Austriju, gdje je i umro, u Beču, 28. srpnja 1980. godine. ■

Ruski topnici u pokretu

Nadežda Čaćinović: Vodič kroz svjetsku književnost za inteligentnu ženu - koristan i za inteligentne muškarce, Jesenski i Turk, Zagreb, 2007.

Ovo djelo je neobičan vodič kroz klasična djela svjetske književnosti, njihove autorice i autore. Esejističkim i angažiranim putovanjem filozofkinja Nadežda Čaćinović upoznaje nas sa ženskim pismom i idejom ženske emancipacije kroz djela u kojima je možda i ne bismo intuitivno potražili. Zaviriti iza stereotipa u književnim djelima moguće je na više načina, i proučavanjem lika kao slike duha vremena, i postupcima autora u svojevrsnom emancipiranju lika iz okvira vremena ili unutar njega.

Autorica nas upućuje na najzanimljivija djela koja vrijedi, prvi put ili iznova, čitati iz današnje vizure, iščitavajući kodove roda na očekivanim ili manje očekivanim mjestima, od naizgled jednostavnih jednadžbi građanskog uspjeha žene iz romana Jane Austen do unutarnjeg monologa ženskog lika koji doživljava orgazam u "Ulikusu" Jamesa Joycea te dalje. Nije naodmet ni što nas ova knjiga na jedan ljubazan i nenametljiv, ponekad i suptilno duhovit način, pisanjem o tome kako se unatrag više od stotinu godina pisalo o ženama (i muškarcima), podsjeća na neke temeljne nedoumice vezane uz nas same ili naše odnose s drugima. Ona je utoliko poticaj i na daljnje čitanje i istraživanje, prijateljski orijentiran i prema ženskom pitanju, ali i prema pitanju suodnošenja suvremenog muškarca s tim istim pitanjem i njegovim samodefiniranjem. Dakle, prijateljski za oba spola, s neskrivenim komplimentiranjem inteligenciji i pameti.

Mirela MENGES

FILMOTEKA

Juno

- američka romantična komedija (2007.)
- trajanje: 96 minuta
- scenarij: Brook Busey/Diablo Cody
- redatelj: Jason Reitman
- distributer: Fox searchlight pictures
- uloge: Ellen Page (Juno MacGuff), Michael Cera (Paulie Bleeker), Jennifer Garner (Vaenssa Loring)

Šesnaestogodišnja Juno MacGuff ostane trudna. Sagledavši svoju poziciju, odluči roditi i dati dijete bračnom paru Loring, koji, čini se, očajnički žele postati roditelji. Juno je premlada da bi ušla u svijet odraslih, ali u devet mjeseci trudnoće uoči dovoljno nesavršenosti "ozbiljnih ljudi" da i ne poželi prijeći granicu, već se radije vraća uobičajenom životu tinejdžerke...

Juno je američki nezavisni film, koji svoj proboj može zahvaliti uspjehu na Sundanceu, najvećem festivalu malih filmova. Priča koja ga je pratila od uspješnog debija na Sundanceu može se okarakterizirati kao tipičan američki san. Oskarom nagrađen scenarij napisala je Brook Busey, poznatija pod umjetničkim imenom Diablo Cody. Ona je unijela svježinu na veliko platno uvođenjem slenga i rječnika najnovije generacije američkih tinejdžera. Pomogao joj je, uz to, i zanimljiv detalj iz biografije - neko je vrijeme nastupala kao striptizeta. Redatelj Reitman podrijetlom je iz ugledne filmske obitelji, a otac mu je slavu stekao režijom spota za "Ghostbusterse".

S obzirom na sve to, ne začuđuje što su mediji prihvatili Juno kao svog ljubimca, pa je naposljetku, uz Oscara za scenarij, nominiran i za najbolji film, glumicu i režiju. Film je potpuno probavljiv i često karikiran, a Juno neodoljivo podsjeća na vršnjakinju Lorelai Gilmore iz TV serije Gilmore, kad je rodila malu Rory. Poslije ovog filma svakako se nećete loše osjećati, naprotiv. Ne sjećam se kad je jedna tako kompleksna tema (tinejdžerska trudnoća) obrađena s takvom ležernošću i stoga preporuka - ako poželite na tren pobjeći od stresnog života odrasle osobe, Juno je kao apaurin poslije kojega ćete lako usnuti.

Leon RIZMAUL

Jedan jedini

Povijest poznaje mnoge velike ljude. Svako područje dalo je svoje velikane. Znanost, književnost, umjetnost, sport... Među velikima zamjetan je broj osnivača religija za kojima su mnogi pošli, oduševili se te njihovu slavu pokušavaju neprestano širiti i druge pridobiti. Gotovo da nema osobe koja ne zna za Mojsija, Budu ili Muhameda. Svatko od njih i danas je vrijedan spomena. Rijetko će čije ime i u budućnosti izbljediti. No, jedan među velikima zauzima posebno mjesto. Zapravo jedino On je jedinstven, poseban, najveći. Ne može se umanjiti slava Mojsijeva ili Davida za Židove, Budina za budiste, Muhamedova za muslimane. Svi su oni ostavili određeni trag, o svakome će se još dugo pričati, nečijih će sljedbenika možda u budućnosti biti i više nego Isusovih. No, samo jedan je poseban i jedinstven jer je samo On ustao od mrtvih - Isus Krist. Zbog toga Uskrs ima posebnu važnost. Tim danom počinje nešto novo. Isus je na taj dan prešao iz smrti u život i sve nas poziva da iz tame prijedemo u Njegovo svjetlo, jer je Kristovim uskrsnućem "nestalo po čitavome svijetu mraka". To je dan kada Krist "raskida okove smrti...", ništi grijeh, pere krivice..., nevinost vraća palima, a radost tužnima, ..., dokida mržnju, uspostavlja slogu i svladava nasilje". Uskrsnuće Kristovo za sve nas ima golemu važnost. Kako kaže Pavao, "Krist je uskrsnuo, prvorodenac od mrtvih" i on će "preobraziti ovo naše bijedno tijelo i suobličiti ga tijelu svome slavnome". Time nam je otvoren pristup vječnom životu pa "patnje sadašnjega trenutka nisu ništa prema budućoj slavi". Kristovim uskrsnućem život dobiva novo značenje, smrt više nije strašna, grob nema zadnju riječ. Vjera u Uskrsnuće pomaže nam da svakodnevicu drukčije živimo, patnje drukčije podnosimo, poniženja drukčije prihvaćamo, s bolešću se drukčije suočavamo te gajimo nadu u istinsko bolje sutra, jer Onaj kojega su mučili i razapeli sada živi, kojega su strpali u grob iz groba je uskrsnuo, kojega su ponižavali sada je uzvišen, kojemu su oduzeli život postao je gospodar života i smrti. Zbog te radosti u uskrsnom se vremenu pjeva svečani Händelov "Aleluja", u kojemu se, doima se, riječima i glazbom, pomireni Kristovom žrtvom, spajaju nebo i zemlja te naviještaju radost zbog pobjede svjetla nad tamom, života nad smrću.

Žao mi je ljudi koji čine zlo. Osobito onih koji žele druge ukloniti iz svoje sredine. A najviše mi je žao onih koji svoje neistomišljenike šalju u smrt. Na svetkovinu Kristova uskrsnuća, najveći kršćanski blagdan, razmišljam upravo o njima. Raduju se kad se nekoga riješe. Baš kao što su se Isusovi protivnici radovali kad su se Njega "riješili", misleći da je time sve riješeno... Gajim iskrenu nadu da će, suočavajući se s činjenicom Kristova uskrsnuća, prestati činiti zlo i pokopati u grob svoje negativnosti, i želim da ih dobri Bog uskrisi i vrati u život. S tim željama, svima vama želim sretan Uskrs!

Žarko RELOTA

27. ožujka 1933.

Japan istupio iz Lige naroda

Kad je u rujnu 1931. imperijalni Japan napao Kinu da bi joj oteo Mandžuriju, tadašnja Liga naroda reagirala je mlakim rezolucijama osude. Japan je nakon toga napao i pokrajinu Džehol, što je napokon skupštinu Lige naroda okrenulo protiv agresora. No, 27. ožujka 1933. japanska je vlada javila da napušta Ligu naroda pokazujući time njezinu potpunu nemogućnost. Velike sile, uključujući SAD i SSSR, nisu predvidjele nikakve protumjere pa je međunarodna organizacija pretrpjela udarac poslije kojega će 1939. doživjeti posvemašnji krah. Liga naroda je osnovana s velikim nadama poslije I. svjetskog rata da bi osigurala mir i omogućila suradnju među narodima, premda u njezinom radu od početka nije sudjelovao SAD. Zabranjivala se agresija i uopće primjena sile u međunarodnim sporovima. No, Liga je potpuno zatajila kad su veliki htjeli po svojoj volji krojiti kartu svijeta. Naprimjer, kad je fašistička Italija napala Etiopiju, Liga je agresiju pokušala zaustaviti sankcijama. No, Mussolini je slijedio japanski primjer: jednostavno je istupio iz članstva. To je već prije učinila i Hitlerova Njemačka. Naposljetku Ligi naroda više nitko nije vjerovao. Čak ni Poljska poslije njemačkog napada 1939. uopće nije od Lige zatražila pomoć...

28. ožujka 1939.

Završen Španjolski građanski rat

U Španjolskom građanskom ratu, fašističke su se diktature uvjerile da zemlje zapadne Europe nisu odlučne u obrani svijeta od desničarskog nasilja. Uzrok rata je bilo to što španjolski desničarski krugovi nisu prihvaćali legalnu političku pobjedu španjolskih republikanaca (liberala i ljevičara). Rat je započeo vojnim pučem u srpnju 1936. u Maroku, gdje su se snage odane generalu Francu ubrzo učvrstile na vlasti. U ostalim dijelovima Španjolske republikanci su uspješno ugušili pobunu. Nakon toga Franco je dobio otvorenu pomoć iz nacionalsocijalističke Njemačke i fašističke Italije, dok su Francuska i Velika Britanija objavile politiku nemiješanja. Republikancima je pomoć pružio SSSR, a borili su se i komunistički dragovoljci iz drugih zemalja. Snage generala Franca ubrzo su počele pobjeđivati, a otpor republikanaca bio je najuspješniji u Kataloniji te velikim gradovima. U drugoj plovici 1938. nacionalisti su zauzeli Barcelonu. Nakon nje, jedino organizirano središte otpora ostao je Madrid, koji je osvojen 28. ožujka 1939. Poginulo je više od milijun ljudi, a otprilike toliko je zatvoreno u koncentracijske logore i zatvore.

Leon RIZMAUL

WEB INFO

www.militaryspot.com/military-movies.htm

Ako ste zaljubljenik u filmsku umjetnost, a posebno vas zanima ratna i vojnička tematika, pravi izbor za vas je stranica <http://www.militaryspot.com/military-movies.htm>. Spomenuti link zapravo je podružnica američke stra-

nice www.militaryspot.com, posvećene svim članovima vojničke populacije. Iako je stranica o vojničkim filmovima realizirana u suradnji s Amazonom, dakle, namijenjena web-kupovini, na njoj se mogu pronaći kojekakvi zanimljivi podaci o poznatim vojnim i ratnim igranim i dokumentarnim filmovima, serijama... Zanimaju li vas glumci, sadržaj ili pak osvojene nagrade, vrlo vjerojatno ćete pronaći sve što vas zanima. Svi su filmovi podijeljeni u određene tematske kategorije, npr. dalja povijest, II. svjetski rat, Vijetnam, Irak... Dakle, padne li vam na pamet Najduži dan, Zulu, Patriot ili pak Apokalipsa danas pa čak i Prohujalo s vihorom, ne brinite se, stranica će vas opskrbiti željenim znanjem, pa i mogućnostima kupnje.

Domagoj VLAHOVIĆ

KVIZ

pripremio Ž. STIPANOVIĆ

1. Isus se znojio krvavim znojem na:

- A gori Tabor
- B Maslinskoj gori
- C gori Sinaj

2. Na križnom putu Isusu je rupcem obrisala lice:

- A Marija Magdalena
- B Marta
- C Veronika

3. Sluga velikog svećenika kome je jedan od apostola mačem odrezao uho zvao se:

- A Malko
- B Matko
- C Marko

4. Isusa je triput zatajio apostol:

- A Juda
- B Petar
- C Toma

5. Isus je uskrsnuo:

- A nakon tri dana
- B nakon dva dana
- C nakon jednog dana

Povijest - 1b, 2c, 3a, 4b, 5a

BALISTIČKE NAOČALE ZA VISOKI ADRENALIN

Eye Safety Systems, Inc.

HIGH ADRENALINE EYEWEAR

FLYBY

**VINCENZO
112**

CDI

ICE